

Vymáhání nároku na náhradu majetkové újmy, verze II (r. 2018)

ANALÝZA VYMÁHÁNÍ NÁROKU NA NÁHRADU MAJETKOVÉ ÚJMY
VZNIKLÉ NA MAJETKU ZADAVATELŮ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK ZAPLACENÍM
POKUTY ULOŽENÉ ÚŘADEM PRO OCHRAHU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE
PETRA BIELINOVÁ, PRÁVO VE VEŘEJNÉM ZÁJMU, Z.S.,

Kapitola první

Úvod

Státu a jeho složkám (případně obcí či krajům) **může nemajetková újma – škoda vzniknout v zásadě ze tří důvodů**, přičemž jak vyplývá z dalšího textu, pro organizační složky státu je poslední možnost efektivně vymáhat škodu v současné době značně limitována. Důvodem pro tento závěr je aktuální judikatura Nejvyššího soudu ČR, respektive aktuální znění a výklad ustanovení § 6 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku státu.

Za prvé se svých nároků na poskytnutí finančního plnění mohou domáhat osoby, kterým byla majetková nebo nemajetková újma způsobena státem / územně samosprávným celkem **vydáním nezákonného rozhodnutí nebo nesprávným úředním postupem** ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu při výkonu veřejné moci. Jsou-li dotčené osoby se svým nárokem vůči státu nebo územně samosprávnému celku úspěšné, vzniká zaplacením finančního odškodnění újma na majetku státu či územně samosprávného celku. Skutečnou odpovědnost za nezákonné rozhodnutí či nesprávný úřední postup přitom v praxi nese konkrétní úředník – zaměstnanec státu nebo obce či kraje, který pochybil - a po něm by měla být náhrada uhrazené majetkové újmy důsledně vymáhána.

Svým rozsahem mnohem významnější nemajetková újma však státu, obcím, krajům a dalším subjektům hospodařícím s veřejnými prostředky vzniká, respektive může vzniknout, ze závazkových vztahů. Stát, obce a kraje (ale i další subjekty hospodařící s veřejnými prostředky) totiž uzavírají běžně řadu smluv, jejichž neplněním ze strany smluvního partnera může na majetku státu (případně také na majetku obce, kraje atd.) vzniknout nemalá majetková újma. Subjekty hospodařící s veřejnými prostředky by proto vždy měly pečlivě sledovat, zda **porušením smluvních povinností** nevznikla újma, a v případě, že se tak stane, tuto majetkovou újmu důsledně vymáhat. V těchto případech může být sice problematické správně vyčíslit vzniklou újmu - škodu, nicméně tyto obtíže nemohou odůvodnit nečinnost odpovědných osob, tj. dotčených zaměstnanců či dalších osob stojících v čele jednotlivých organizačních složek státu, obcí, krajů apod.

Konečně poslední možností, jak na majetku územně samosprávného celku (nikoli státu, respektive organizačních složek státu) může vzniknout nemalá škoda, je **zaplacení vyměřené pokuty za správní delikt** (například v oblasti ochrany osobních údajů či z důvodu porušení povinností zadavatele veřejné zakázky), **případně také úhrada dalších s pokutou přímo či nepřímo souvisejících plateb** jako je například odvod za porušení rozpočtové kázně a penále, včetně případných nákladů na soudní řízení. V těchto případech je vyčíslení způsobené škody na rozdíl od škod vznikajících porušením smluvních povinností relativně snadné, nicméně přesto jsou nároky na náhradu škody vymáhány po odpovědných osobách jen v omezeném rozsahu.

Pokud jde o povinnost, respektive reálnou možnost, vymáhat majetkovou újmu vzniklou uhrazením pokuty za správní delikt v případě jednotlivých organizačních složek státu, musíme ač neradi připustit, že vymáhání tohoto nároku je vzhledem k aktuální judikatuře Nejvyššího soudu v zásadě nereálné. Až do případné změny ustanovení § 6 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku státu je proto třeba vzít na vědomí **rozhodnutí velkého senátu Nejvyššího soudu ČR, ze dne 12. 4. 2017, sp. zn.31 Cdo 2764/2016**¹, na něž se některé (nikoli všechny) organizační složky státu začaly při odpovědích dle zákona o svobodném přístupu k informacím odkazovat v roce 2018, tedy při zpracování druhé verze této analýzy. Citované rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR v zásadě říká, že pokud jedna organizační složka státu zaplatí pokutu, kterou vybírá jiná organizační složka státu (typicky právě různé pokuty za to, že stát porušuje své vlastní zákony), pak škoda na majetku státu i přes uskutečněnou platbu de facto nevzniká, neboť se finanční prostředky pouze přelíjí z jedné kapsy státu do kapsy druhé.

Výše uvedený výklad zákona o majetku státu je jistě dobrou zprávou pro státní zaměstnance a další osoby poskytující státu své služby (nejen) při administrování veřejných zakázek. Pokud totiž chybou těchto osob (zaměstnanců státu či najatých advokátních kanceláří) dojde k uložení a zaplacení pokuty za správní delikt, nelze po nich vymáhat nárok na náhradu škody, neboť stát jako celek poškozen nebyl. Tento právní stav není dle našeho přesvědčení ani správný ani spravedlivý a proto jsem se dopisem ze dne 6. září 2018 obrátili na ministryni financí paní JUDr. Alenu Schillerovou, Ph.D., a zároveň i na všechny předsedy poslaneckých a senátních klubů Parlamentu České republiky s podnětem na příslušnou změnu zákona č. 219/2000 Sb., o majetku státu.

¹ Nejvyšší soud v projednávaném případě dospěl k závěru, že pokud jedna organizační složka státu (Ministerstvo obrany) uhradí druhé organizační složce státu (Celní úřad pro Jihomoravský kraj) pokutu za porušení zákona o veřejných zakázkách, nevzniká tím státu škoda, neboť ke zmenšení majetku státu ve skutečnosti nedošlo (majetek se pouze přesunul z jedné složky státu do druhé).

Kapitola druhá

Problematika veřejných zakázek

Smyslem a účelem zákona o zadávání veřejných zakázek je zajistit volnou a svobodnou soutěž mezi dodavateli veřejných zakázek. Skutečná soutěž mezi jednotlivými dodavateli významně zvyšuje šanci státu a dalších subjektů hospodářích s veřejnými prostředky, že získají jimi poptávané zboží, služby či stavební práce v odpovídající kvalitě a zároveň za co nejvýhodnějších (nejen finančních) podmínek.

Je pravdou, že výběrové řízení organizované dle zákona o zadávání veřejných zakázek může být pro jednotlivé zadavatele veřejných zakázek organizačně i časově dosti náročné. Přesto se naši zákonodárci rozhodli již před mnoha lety podrobně regulovat způsoby, jak si stát a další subjekty hospodářící s veřejnými prostředky vybírají, respektive jak si dle zákona mají vybírat, své obchodní partnery, a to právě s ohledem na potřebu zajistit hospodárné vynakládání veřejných prostředků.

Aby stanovená pravidla pro zadávání veřejných zakázek fungovala i v praxi, investoval stát další nemalé finanční prostředky do zřízení a následného provozu Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále také jen „Úřad“), který na dodržování postupů při zadávání veřejných zakázek dohlíží. Pokud jsou splněny v zákoně stanovené podmínky, může Úřad postup jednotlivých zadavatelů (státu, územně samosprávných celků a dalších vybraných osob) pečlivě přezkoumávat a za porušení zákona ukládat sankce, mimo jiné i finanční pokuty. Ve světle rozhodnutí velkého senátu Nejvyššího soudu ČR, ze dne 12. 4. 2017, sp. zn.31 Cdo 2764/2016 (viz výše) je však efektivita dohledu Úřadu na dodržování zákona u organizačních složek značně relativizována.

Za výběr nejvhodnějšího dodavatele a uzavření smlouvy s ním, jakož i za nastavení zadávacích i smluvních podmínek, odpovídá vždy zadavatel veřejné zakázky. Zadavatel je stejně tak zodpovědný za volbu vhodného zadávacího řízení či za správnou aplikaci zákonné výjimky z předepsaného postupu. Hrozba sankcí ze strany Úřadu (včetně relativně vysokých finančních pokut) by měla motivovat jednotlivé zadavatele veřejných zakázek, včetně státu, aby vyvinuli odpovídající úsilí a splnili všechny podmínky, které zákon na organizování zadávacích řízení klade. Je však otázkou, jak uložení jakékoli pokuty ze strany Úřadu může v současné době odradit od porušování zákona organizační složku státu, respektive její zaměstnance či najaté poradce. Jen stěží může takovou funkci mít sankce, která postihuje výhradně jen organizační složku státu, aniž by tato měla možnost uplatnit vůči odpovědným osobám regresní nárok na náhradu škody.

Proti pokutě uložené Úřadem se zadavatelé mohou bránit nejprve v rámci správního řízení (tj. podat rozklad k předsedovi Úřadu) a následně i ve správním soudnictví u Krajského soudu v Brně, respektive u Nejvyššího správního soudu v Brně². V případě, že veškeré obranné mechanismy selžou, nezbyvá než pravomocně uloženou pokutu zaplatit.³

Zaplacená pokuta se následně stává škodou na majetku zadavatele, respektive ve světle výše citovaného rozhodnutí velkého senátu Nejvyššího soudu ČR, ze dne 12. 4. 2017, sp. zn.31 Cdo 2764/2016, lze tuto škodu efektivně vymáhat pouze u některých zadavatelů veřejných zakázek. Minimálně územně samosprávné celky by proto i nadále měli vyvinout veškeré možné úsilí, aby škoda byla co nejdříve nahrazena osobou či osobami, které za ní odpovídají a to buď na základě zavinění (zaměstnanci) a nebo bez ohledu na zavinění (smluvní partneři). Konkrétně se bude nejčastěji jednat o vedoucí zaměstnance zadavatele, případně externí dodavatele služeb (administrátoři veřejných zakázek).

Zadavatelé veřejných zakázek, respektive zejména územně samosprávné celky, by proto měli ve svém vlastním zájmu svými vnitřními předpisy jednoznačně určit, které jednotlivé osoby (zaměstnanci či externí dodavatelé) jsou zodpovědní za konkrétní kroky, respektive pochybení při realizaci zadávacího řízení. Pokud dotčené odpovědné osoby neuhradí škodu dobrovolně, je na zadavatelích veřejných zakázek, aby škodu po jednotlivých odpovědných osobách efektivně vymáhali, a to v krajním případě i soudně.

Pro úplnost je třeba dodat, že samotná pokuta uložená např. ze strany Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále také jen „ÚOHS“) nebývá zpravidla pro zadavatele likvidační, nicméně mohou s ní úzce souviset i další významné finanční postihy, zejména vyměření odvodu a penále za porušení rozpočtové kázně (laicky řečeno jde o povinnost vrátit poskytnutou dotaci, která byla použita na financování veřejné zakázky). Odvod i penále za porušení rozpočtové kázně sice mohou být na základě žádosti zadavatele veřejné zakázky částečně či zcela prominuty, ovšem právní nárok na prominutí těchto plateb v řádech desítek či dokonce stovek milionů korun samozřejmě není, a v praxi dochází pouze k částečnému prominutí těchto plateb.

Vymáhání majetkové újmy po zaměstnancích, spolupracujících osobách a nebo dokonce osobách stojících v čele územně samosprávných celků není ani snadné ani populární, a většinou se to neobejde bez nepříjemných osobních konfrontací. Je však třeba si uvědomit, že každý člověk odpovídá v plném rozsahu za své jednání, tedy odpovídá za to, že se chová řádně, po právu a že plní své povinnosti (ať už ty, které mu ukládá zákon a nebo ty, které dobrovolně smluvně převzal). Pokud porušením povinnosti ze strany zaměstnance územně samosprávného celku popřípadě i ze strany jiné osoby než zaměstnance (například smluvního partnera) vznikne škoda, je územně samosprávný celek nejen oprávněn, ale přímo povinen způsobenou

² Analýza se mimo jiné zabývá i tím, zda a jak často se zadavatelé brání uložené pokutě ve správním soudnictví (a jací zadavatelé se uložené pokutě nikdy nebrání) a rovněž i tím, zda jsou ve svých žalobách zadavatelé veřejných zakázek úspěšní či nikoliv. Stejně tak lze do jisté míry odpovědět i na otázku, kolik let v průměru uplyne od chvíle, kdy k Úřad pro ochranu hospodářské soutěže konstatoval porušení zákona o zadávání veřejných zakázek, až do chvíle, kdy je zákonost napadeného rozhodnutí Úřadu pravomocně přezkoumána ve správním soudnictví.

³ Soudy mohou, ale nemusí, na základě návrhu zadavatele veřejné zakázky přiznat napadenému rozhodnutí Úřadu odkladný účinek, tj. odložit povinnost zadavatele uhradit uloženou pokutu, a to až do pravomocného rozhodnutí soudu. Pokud zadavatel o odložení vykonatelnosti nepožádá, a nebo pokud návrhu soud nevyhoví, je třeba pokutu uhradit již v průběhu soudního řízení o napadeném rozhodnutí Úřadu.

majetkovou újmu po odpovědné osobě vymáhat, neboť takovou povinnost územně samosprávným celkům ukládá přímo zákon⁴.

Ačkoli je vymáhání nároků na náhradu majetkové újmy z mnoha důvodů nesnadné, není rozhodně nemožné. O praktických zkušenostech s vymáháním nároků na náhradu majetkové újmy (ať už úspěšných či neúspěšných) pojednává pátá kapitola této analýzy.

V souvislosti s výše citovaným rozhodnutím velkého senátu Nejvyššího soudu ČR, ze dne 12. 4. 2017, sp. zn.31 Cdo 2764/2016 je třeba zdůraznit, že povinnost vymáhat způsobenou škodu je výslovně stanovena zákonem i pro organizační složky státu⁵, nicméně dle právního názoru Nejvyššího soudu zaplacením pokuty za správní delikt státu škoda nevzniká, neboť dochází „pouze“ k přesunu finančních prostředků z jedné kapsy do druhé. A protože se majetek státu ve svém součtu nezmenšil, nelze škodu po zaměstnancích státu (ale ani po případných smluvních partnerech) vymáhat.⁶

⁴ Povinnost vymáhat majetkovou újmu (škodu) stanoví obcím § 38 odst. 6 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, krajům § 17 odst. 6 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, Hlavnímu městu Praze a jeho městským částem ustanovení § 35 odst. 3 zákona č. 131/2000 Sb., zákona o hlavním městě Praze.

⁵ § 14 odst. 4 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

⁶ Absence povinnosti státu vymáhat po svých zaměstnancích způsobenou škodu samozřejmě ani po citovaném rozhodnutí Nejvyššího soudu neplatí v případech, kdy je finanční plnění uhrazeno třetí osobě (například občanovi, který se úspěšně domohl nároku na náhradu škody či nemajetkové újmy za nezákonné rozhodnutí či nesprávný úřední postup).

Kapitola třetí

Jak vznikala analýza

vymáhání majetkové újmy

Vzhledem k tomu, že rozhodnutí ÚOHS jsou veřejně dostupná, tvoří základní podklad pro první i druhou verzi analýzy právě tato rozhodnutí. Konkrétně se jedná o rozhodnutí, která ÚOHS vydal v první instanci v letech 2012-2015 včetně, a kterými byla zároveň jednotlivým zadavatelům uložena pokuta v minimální výši 100 tisíc korun. Součástí analýzy jsou i ta rozhodnutí, která byla následně v průběhu let zrušena soudem na základě správní žaloby podané zadavatelem veřejné zakázky.

Podklady pro analýzu (myšleno samotná rozhodnutí Úřadu o uložení pokuty) byly získány pouze z veřejně dostupných zdrojů, neboť ÚOHS za poskytnutí základních vstupních podkladů požaduje úhradu bezmála 50 tisíc korun. Z tohoto důvodu je možné, že analýza nezahrnuje veškerá rozhodnutí, která odpovídají zadaným kritériím, neboť jsme byli odkázáni pouze na veřejně přístupná data, ve kterých mohou být dílčí chyby.

Podklady pro vypracování analýzy (první i druhé verze) tvořily tyto dokumenty:

- a) rozhodnutí ÚOHS ze let 2012-2015, získané z webové stránky ÚOHS:

<http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti.html>

- b) soudní rozhodnutí vydaných ve správním soudnictví v dotčených případech, získané z webové stránky ÚOHS:

<http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/soudni-prezkum-rozhodnuti.html>

- c) základní informace získané od dotčených zadavatelů – informace byly získány na základě žádosti dle zákona o svobodném přístupu k informacím;
- d) doplňující informace od zadavatelů, které aktivně vymáhali (ať už úspěšně či neúspěšně) majetkovou újmu, která jim vznikla zaplacením pokuty uložené ÚOHS. Také tyto informace byly získány na základě opakovaných žádostí dle zákona o svobodném přístupu k informacím;

- e) rozsudky obecných soudů věnující se konkrétnímu vymáhání nároků na nemajetkovou újmu, získaných dílem od dotčených zadavatelů, dílem od konkrétních soudů na základě žádosti dle zákona o svobodném přístupu k informacím.

Ze získaných pokladů vyplynulo, že v letech 2012 - 2015 vydal ÚOHS celkem 214 rozhodnutí, kterými uložil zadavatelům pokuty ve výši 100 tisíc korun a vyšší.

První verze analýzy (zpracována na podzim 2017):

Do první verze analýzy byly zahrnuty pokuty, které později (tj. od ledna 2012 do srpna 2017) nabýly právní moci (respektive které byly z tohoto důvodu nejpozději do srpna 2017 uveřejněny na webových stránkách ÚOHS).

Podrobněji byly v první verzi analýzy zkoumány všechny případy kdy:

- a) Zadavatelé uhradili vyměřenou pokutu.

Majetková újma vzniká až zaplacením pokuty. Někteří zadavatelé se uložené pokutě bránili u soudu a zároveň u soudu uspěli s návrhem na odklad vykonatelnosti rozhodnutí ÚOHS.

Mezi analyzované případy nebyly zahrnuty ani ty případy, kdy sice zadavatelé uloženou pokutu ÚOHS nejprve uhradili, ale později jim byla ze strany ÚOHS zaplacené pokuta vrácena, neboť vydané rozhodnutí o uložení pokuty bylo ve správním soudnictví zrušeno. Tyto informace se mohou v čase proměňovat a proto je důležité zdůraznit, že výsledky analýzy se vztahují k informacím poskytnutým do srpna 2017. Jednalo se celkem o 15 dotčených subjektů, kterým byla ze strany ÚOHS v letech 2012-2015 uložena pokuta v souhrnné výši 32 060 000 Kč, což tvoří téměř 30% vzorku zkoumaných případů.

- b) Zadavatelé poskytli na základě žádosti o informace požadované informace nejpozději v průběhu měsíce září 2017.

Celkem odmítlo poskytnout základní informaci o vymáhání majetkové újmy 11 dotčených subjektů (odmítnutí se týkalo 12 pokut). Těmto zadavatelům byly ze strany ÚOHS uloženy pokuty v souhrnné výši 3 360 000 Kč.

Další dva subjekty poskytli informace o čtyřech pokutách jen částečně – jejich případy byly do analýzy zahrnuty do analýzy jen v tom případě, že to odpověď zadavatele umožňovala.

Druhá verze analýzy (zpracována v srpnu 2018):

Do druhé verze analýzy byly pro porovnání změny stavu zahrnuty všechny pokuty z první verze analýzy, pokud se nám podařilo od dotčených zadavatelů získat aktualizované informace. Vzhledem k tomu, že mezi vznikem obou analýz uběhl téměř jeden kalendářní rok, došlo v několika desítkách případů k zásadní změně situace.

Za změnu situace považujeme tyto případy:

- a) někteří zadavatelé veřejných zakázek uspěli ve správním soudnictví a žalobou napadené rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže bylo Krajským soudem v Brně pravomocně zrušeno. V některých případech následně došlo i k zastavení správního řízení a k vrácení dříve

uhrazené pokuty. V jiných případech po úspěchu v soudním sporu následovalo nové uložení pokuty, a to dílem ve stejné výši, dílem byla nově uložená pokuta výrazně nižší (a někdy dokonce i nižší než 100 tisíc korun, což byla původně hranice pro zařazení pokuty do zkoumaného vzorku).

b) někteří zadavatelé veřejných zakázek v mezidobí zahájili vymáhání nároku na náhradu škody, případně již dříve zahájené soudní řízení vůči konkrétním odpovědným osobám bylo pravomocně ukončeno. Mezi zdokumentovanými případy máme jak situace, kdy bylo vymáhání nároku na náhradu škody zcela úspěšné, případně částečně úspěšné (mimosoudní vyrovnání), tak i případy, kdy zadavatelé spor o náhradu škody prohráli a žalovaným museli nahradit nemalé náklady řízení.

Druhá verze analýzy se věnuje i zjištění, v jaké míře byly soudně vymožené nároky skutečně uhrazeny.

Konečně jsme se tentokrát zaměřili i na zjištění, zda zadavatelé veřejných zakázek vymáhání po odpovědných osobách „pouze“ zaplacenou pokutu a nebo i další škody, které s porušením zákona o zadávání veřejných zakázek vznikly (zejména odvod za porušení rozpočtové kázně a penále).

Podrobněji byly ve druhé verzi analýzy zkoumány všechny případy kdy:

a) Zadavatelé uhradili vyměřenou pokutu a tento stav trvá i v době zpracování druhé verze analýzy.

Majetková újma vzniká až zaplacením pokuty. Někteří zadavatelé se uložené pokutě bránili u soudu a zároveň u soudu uspěli s návrhem na odklad vykonatelnosti rozhodnutí ÚOHS. Pokud soudní spor v době zpracování druhé verze analýzy stále trvá, nebyly dotčené pokuty zařazeny do podrobné analýzy, neboť ke škodě na veřejném majetku dosud nedošlo.

Mezi podrobněji analyzované případy nebyly zahrnuty ani ty případy, kdy sice zadavatelé uloženu pokutu ÚOHS nejprve uhradili, ale později jim byla ze strany ÚOHS zaplacené pokuta vrácena, neboť vydané rozhodnutí o uložení pokuty bylo ve správním soudnictví zrušeno. Tyto informace se mohou v čase proměňovat a proto je důležité zdůraznit, že výsledky druhé verze analýzy se vztahují k informacím poskytnutým do srpna 2018.

Jednalo se celkem o 13 dotčených subjektů, kterým byla ze strany ÚOHS v letech 2012-2015 uložena pokuta v souhrnné výši 30 200 000 Kč (14 pokut), což tvoří téměř 28% vzorku zkoumaných případů pokud jde o výši uložené pokuty a 6,6% pokud jde o počet zkoumaných pokut.

b) Zadavatelé zároveň poskytlí na základě žádosti o informace požadované informace nejpozději v průběhu měsíce srpna 2018.

Původně odmítlo poskytnout základní informaci o vymáhání majetkové újmy 11 dotčených subjektů (odmítnutí se týkalo 12 pokut). Těmto zadavatelům byly ze strany ÚOHS uloženy pokuty v souhrnné výši 3 360 000 Kč.

V tomto ohledu je třeba konstatovat, že **vzhledem nálezů ústavního soudu ve věci ČEZ, ze dne 18. 7. 2017, sp. zn. IV US 1146/16, stoupl počet zadavatelů, kteří odmítli podat**

informace o vymáhání nároku na náhradu škody (namísto 11 subjektů se mlčení týká 14 povinných subjektů a celkem 18 pokut). Konkrétně se změna postoje týká společností České dráhy, a. s. (4 pokuty v souhrnné výši 26,4 mil korun) a společnosti Výzkumný ústav železniční, a.s. (1 pokuta ve výši 100 tisíc korun). Dalším subjektem, které informace ve lhůtě dvou měsíců od podání žádosti z neznámých důvodů neposkytl, je město Žatec (1 pokuta 150 tisíc korun). V konečném důsledku ve druhé verzi analýzy nebyly posuzovány pokuty 14 dotčených zadavatelů, kterým byla uložena pokuta v souhrnné výši 30 milionů korun, což tvoří 28% vzorku zkoumaných případů pokud jde o objem pokut a 8,5% pokud jde o počet pokut. Podstatná změna rozsahu zkoumaných pokut (pokud jde o jejich objem), je způsobena zejména změnou postoje společnosti České dráhy, a.s., které byla ve zkoumaném období uložena pokuta ve výši 25 mil. korun. Tato pokuta byla navíc dle dostupných informací Českým drahám, a.s. vrácena po té, co vyhráli správní soud s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže, takže v tomto případě nebyla splněna ani jedna podmínka pro zařazení pokuty do bližšího zkoumání.

Shrnutí:

V celém rozsahu bylo **v první verzi analýzy** podrobně analyzováno **183 rozhodnutí (objem pokut přes 70 mil. Kč)**. Do většiny otázek však byly zahrnuty i částečně neúplné odpovědi (jednalo se vždy o zadavatele, kteří majetkovou újmu po odpovědných osobách nevymáhají). Celkem se tedy první verze analýzy zabývá postojem zadavatelů veřejných zakázek k vymáhání nároku na majetkovou újmu u vzorku 187 rozhodnutí vydaných v první instanci ÚOHS za období čtyř let (2012-2015), a to za předpokladu, že takovým rozhodnutím byla uložena pokuta v minimální výši 100 tisíc korun a toto rozhodnutí zároveň nabylo právní moci v období od ledna 2012 do srpna 2017. Objem uložených a zadavateli veřejných zakázek rovněž zaplacených pokut v tomto vzorku činil téměř 73,5 mil. korun.

Druhá verze analýzy se zabývá postojem zadavatelů veřejných zakázek k vymáhání nároku na majetkovou újmu u vzorku celkem **184 rozhodnutí z 213 možných** (86,4% všech rozhodnutí, která přicházela v úvahu), tj, rozhodnutí vydaných v první instanci Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže v období čtyř let (2012-2015), a to za předpokladu, že takovým rozhodnutím byla původně uložena pokuta v minimální výši 100 tisíc korun a toto rozhodnutí Úřadu nabylo právní moci v období od ledna 2012 do srpna 2017, to vše za podmínky, že tento stav trval ještě v srpnu 2018 (tj. rozhodnutí ÚOHS nebylo zrušeno soudem). **Objem uložených a zadavateli veřejných zakázek rovněž zaplacených pokut v tomto vzorku činí 73.760.000 mil. korun** (86,4% všech rozhodnutí, která přicházela v úvahu při hledisku objem pokut).

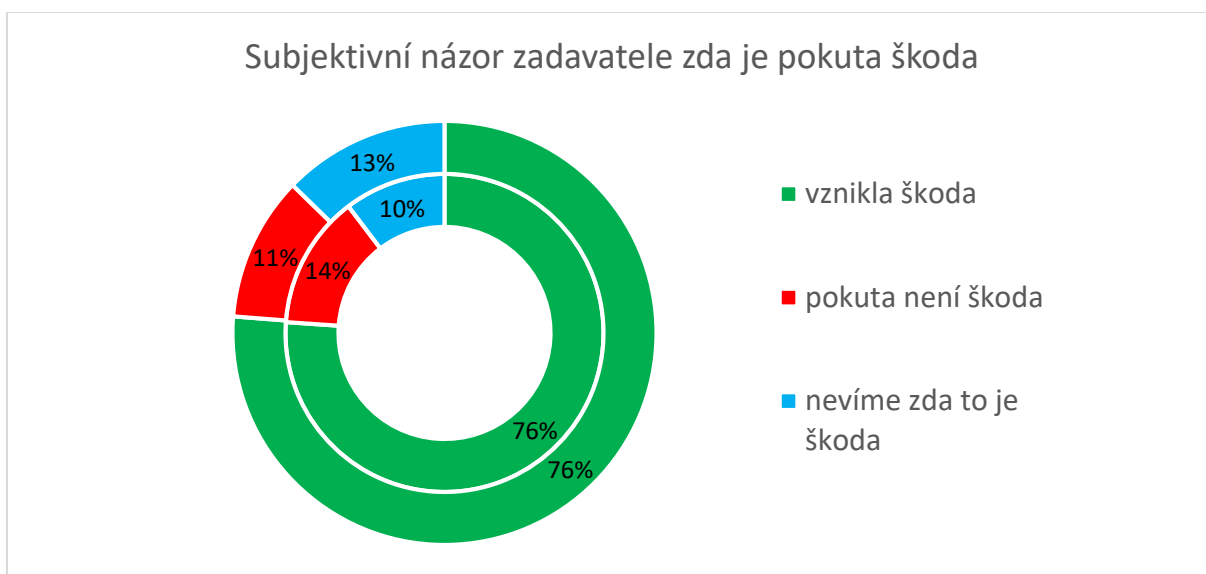
Kapitola čtvrtá

Analýza vymáhání majetkové újmy

4.1 Považují zadavatelé veřejných zakázek zaplacenou pokutu za škodu?

Prvním předpokladem pro úspěšné vymáhání nároku na náhradu majetkové újmy (škody) je vědomí dotčeného subjektu, že zaplacením uložené pokuty došlo ke zmenšení veřejného majetku a tedy ke škodě. V tomto ohledu je třeba říci, že jak při prvním zpracování analýzy, tak při aktualizaci vstupních informací, si většina zkoumaných subjektů byla vědoma toho, že na jejich majetku došlo ke škodě a to minimálně ve výši zaplacené pokuty. Shodné výsledky navíc pozorujeme jak při posuzování vzorku rozhodnutí dle počtu uložených pokut (vnitřní kružnice grafu), tak i dle objemu uložených pokut (vnější kružnice grafu). Pouze relativně malé procento zadavatelů veřejných zakázek nepovažovalo v roce 2018 zaplacení pokuty za škodu na svém majetku (zhruba 11-14%) či se k této otázce odmítlo vyjádřit (zhruba 10-13%). V reálných číslech to znamená, že ze 184 pokut o objemu téměř 73,8 milionů korun považují zaplacenou pokutu za škodu zadavatelé ve 140 případech, což odpovídá objemu pokut 56 milionů korun.

Poznámka ke grafu: Vnitřní kružnice grafu udává výsledek dle počtu rozhodnutí, vnější kružnice grafu dle objemu pokut.

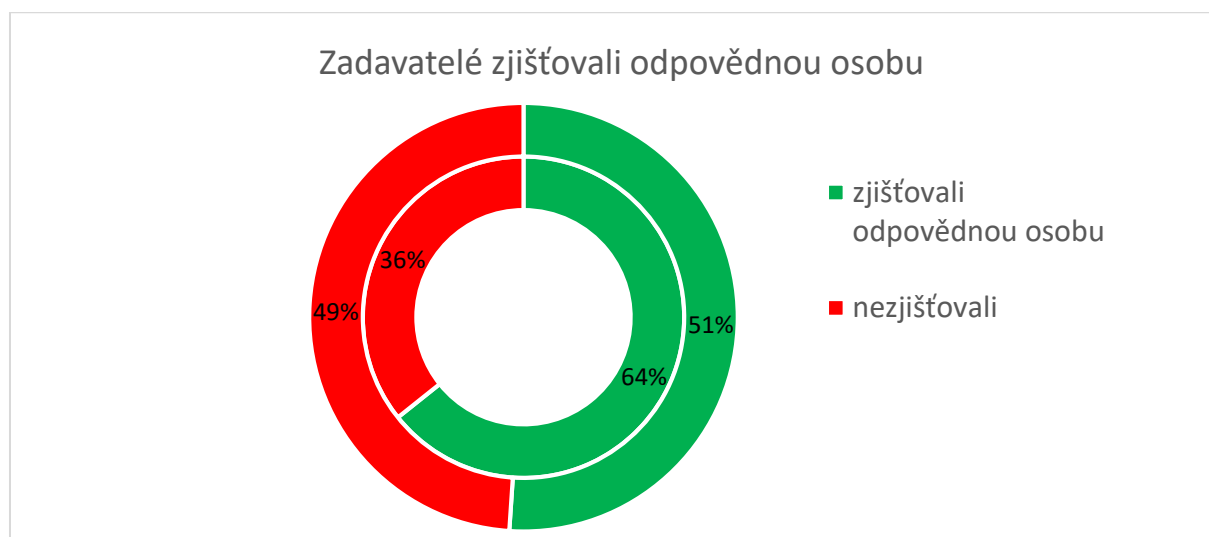

Ve srovnání se zpracováním první verze analýzy došlo k mírnému poklesu přesvědčení zadavatelů o vzniku škody na jejich majetku, což nepochybně souvisí s rozšířením informace o existenci rozhodnutí velkého senátu Nejvyššího soudu ČR ze dne 12. 4. 2017, sp. zn.31 Cdo 2764/2016.⁷ Tato skutečnost má nicméně na vypovídající hodnotu této analýzy pouze malý vliv a to ze dvou důvodů. Prvním důvodem je skutečnost, že ze 184 zkoumaných rozhodnutí o uložení pokuty se organizačních složek státu týká pouze 36 případů (20%) o objemu uložených pokut ve výši 14,8 milionů (rovněž 20%). Druhým a podstatnějším důvodem je skutečnost, že **ani před existencí citovaného rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR organizační složky státu nárok na náhradu škody ani v jednom ze zkoumaných případů nevymáhaly.**⁸ Z tohoto důvodu můžeme říci, že ke změně postoje organizačních složek státu v zásadě nedošlo.

4.2 Zjišťují zadavatelé veřejných zakázek kdo ze zaměstnanců či najatých odborníků při přípravě zadávacího řízení pochybil?

Vědomí, že na majetku zadavatele došlo ke škodě, je však pouze prvním z předpokladů pro úspěšné vymáhání nároku na náhradu majetkové újmy. Pokud totiž zadavatel zaplacenou pokutu nepokládá za škodu, pak logicky nepodniká ani žádné kroky k určení odpovědné osoby a k samotnému vymáhání nároku. Obráceně to však bohužel neplatí, neboť 36% zadavatelů ve zkoumaném vzorku nepodniklo žádné kroky ke zjištění odpovědné osoby, bez ohledu na skutečnost, že zaplacení pokuty vnímali jako škodu (pokud bychom situaci hodnotili podle objemu pokut, pak to byla dokonce téměř jedna polovina zadavatelů). Ze 184 pokut byla odpovědná osoba zjišťována jen v 90 případech, což odpovídá objemu pokut ve výši necelých 29 milionů korun). Z tohoto úhlu pohledu se **situace ve srovnání s rokem 2017 nezměnila.**

Poznámka ke grafu: Vnitřní kružnice grafu udává výsledek dle počtu rozhodnutí, vnější kružnice grafu dle objemu pokut.

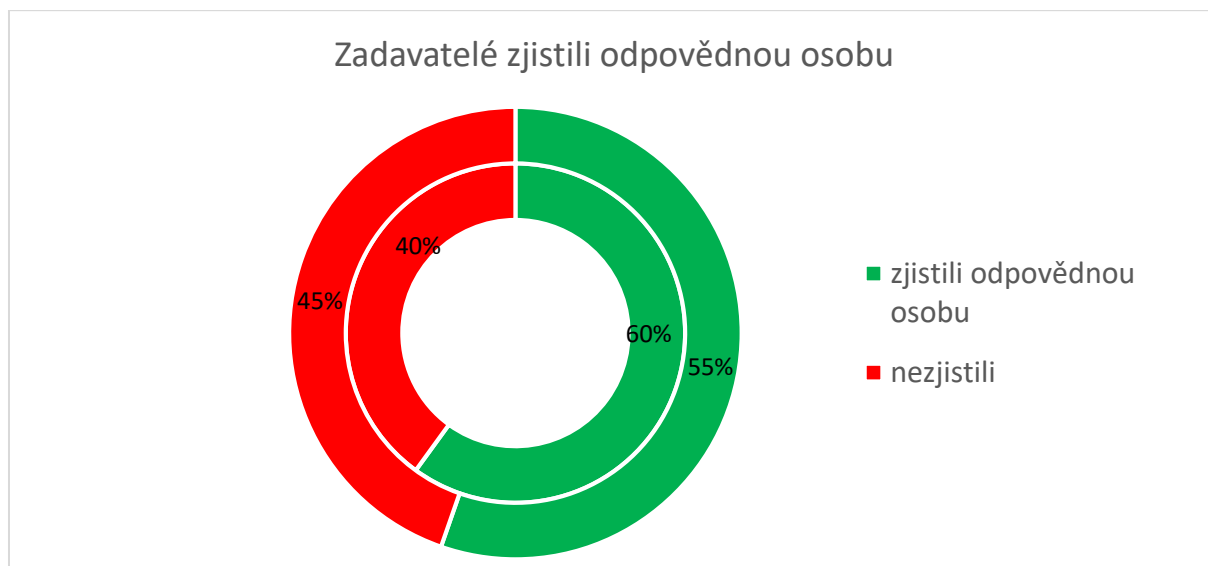
⁷ Nejvyšší soud v projednávaném případě dospěl k závěru, že pokud jedna organizační složka státu (Ministerstvo obrany) uhradí druhé organizační složce státu (Celní úřad pro Jihomoravský kraj) pokutu za porušení zákona o veřejných zakázkách, nevzniká tím státu škoda, neboť ke zmenšení majetku státu ve skutečnosti nedošlo (majetek se pouze přesunul z jedné složky státu do druhé).

⁸ Jedinou částečnou výjimkou je případ veřejné zakázky Úřadu vlády, který nárok na náhradu škody uplatnil v rámci probíhajícího trestního stíhání (jiná aktivita než přihlášení nároku v rámci probíhajícího trestního řízení neproběhla).

4.3 Zjistili zadavatelé veřejných zakázek v průběhu svého interního šetření kdo ze zaměstnanců či najatých odborníků při přípravě zadávacího řízení pochybil?

Pokud se zadavatelé začnou zabývat myšlenkou, že by za škodu na veřejném majetku mohl být někdo zodpovědný, pak velmi záleží i na tom, jaké prostředky pro zjištění odpovědné osoby zvolí. V některých zkoumaných případech se totiž zdá, že hledání odpovědné osoby je více či méně formální, a že se pouze čeká na den, kdy se nárok na náhradu škody konečně promlčí (například Hlavní město Praha). Přesto můžeme říci, že situace se ve srovnání s rokem 2017 mírně zlepšila. **Zatímco v roce 2017 určilo odpovědnou osobu 49% zadavatelů (shodně dle kritéria počtu pokut i objemu uložených pokut), v roce 2018 toto číslo vystoupalo na 60% pokud jde o počet uložených pokut a 55% pokud jde o objem uložených pokut.** V reálných číslech to znamená, že ze 184 pokut o objemu téměř 73,8 milionů korun byla zjištěna odpovědná osoba u 54 případů (v roce 2017 to bylo 46 případů). V případě kritéria objem uložených pokut byla odpovědná osoba zjištěna u pokut v hodnotě téměř 16 milionů korun (v roce 2017 se jednalo o 14 milionů korun).

Poznámka ke grafu: Vnitřní kružnice grafu udává výsledek dle počtu rozhodnutí, vnější kružnice grafu dle objemu pokut.

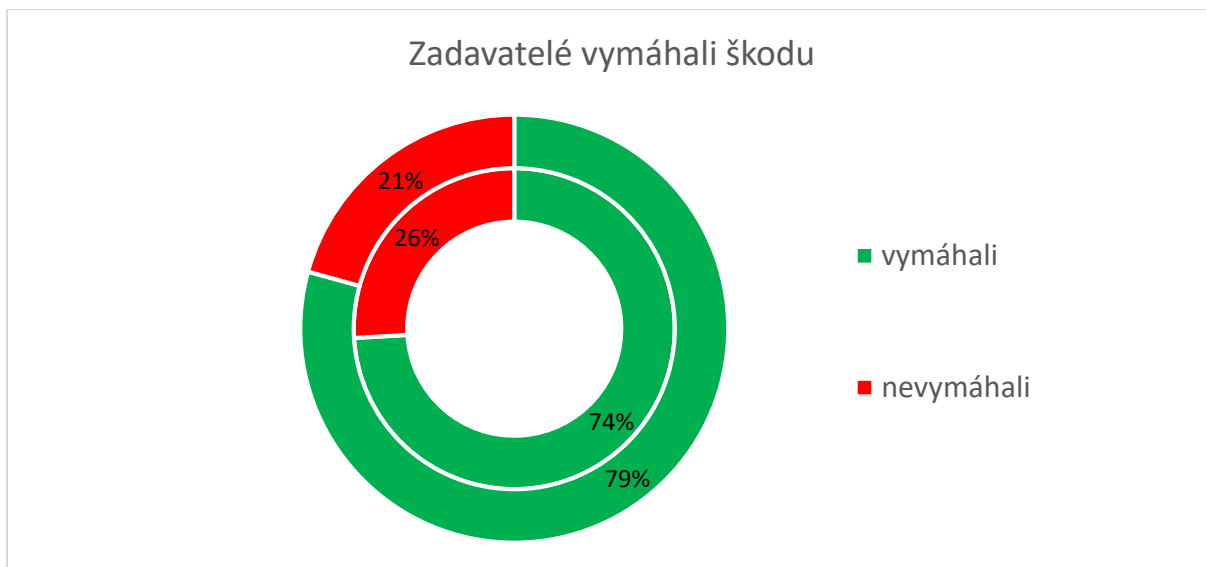

4.4 Zahájili zadavatelé veřejných zakázek vymáhání nároku na náhradu škody, jestliže interním šetřením dospěly k závěru, že za škodu je odpovědná konkrétní osoba?

Již v roce 2017 se potvrdilo, že pokud zadavatelé odpovědnou osobu označili, pak už poměrně často přistoupili k samotnému vymáhání škody (cca ve dvou třetinách případů). Tento trend se v roce 2018 ještě prohloubil, neboť k vymáhání nároku na náhradu škody přikročilo 74% zadavatelů dle počtu rozhodnutí a dokonce 79% zadavatelů dle objemu uložených pokut. K tomu je třeba dodat, že samozřejmě mohou existovat důvody, proč je vhodné od vymáhání nároku na náhradu újmy nakonec upustit, a to například z důvodu nemajetnosti odpovědné osoby. V reálných číslech to znamená, že ze 184 pokut o objemu téměř 73,8 milionu korun byl nárok na náhradu majetkové újmy úspěšně či neúspěšně vymáhán v případě 40 pokut (objem pokut činí 12,6 milionů korun). Pro úplnost dodáváme, že v roce 2017 se jednalo o 31 pokut o

objemu 9 milionů korun; tj. **během jednoho kalendářního roku se počet vymáhajících subjektů zvýšil o jednu třetinu.**

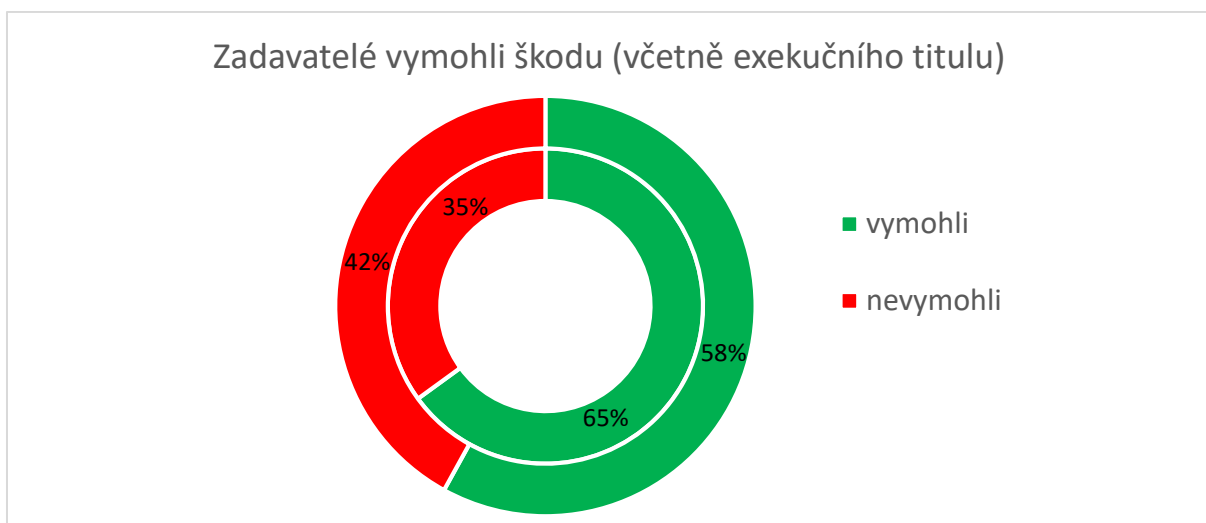
Poznámka ke grafu: Vnitřní kružnice grafu udává výsledek dle počtu rozhodnutí, vnější kružnice grafu dle objemu pokut.

4.5 Byli zadavatelé veřejných zakázek při vymáhání nároku na náhradu škodu úspěšnější?

Pokud zadavatelé skutečně přistoupili k vymáhání škody, pak podle údajů platných v roce 2017 (první verze analýzy) byli úspěšní ve více jak polovině případů (58% dle počtu pokut a 54% dle objemu pokut). **Úspěšnost vymahatelnosti nároku na náhradu škody v roce 2018 ještě o něco stoupla** a to dle kritéria počtu pokut na 65% a dle kritéria objem pokut na 58%. Navíc bylo v roce 2018 zahájeno několik významných soudních řízení a lze proto předpokládat, že **úspěšnost vymáhání nároku na náhradu škody se bude v dalších letech ještě zvyšovat.**

Poznámka ke grafu: Vnitřní kružnice grafu udává výsledek dle počtu rozhodnutí, vnější kružnice grafu dle objemu pokut.

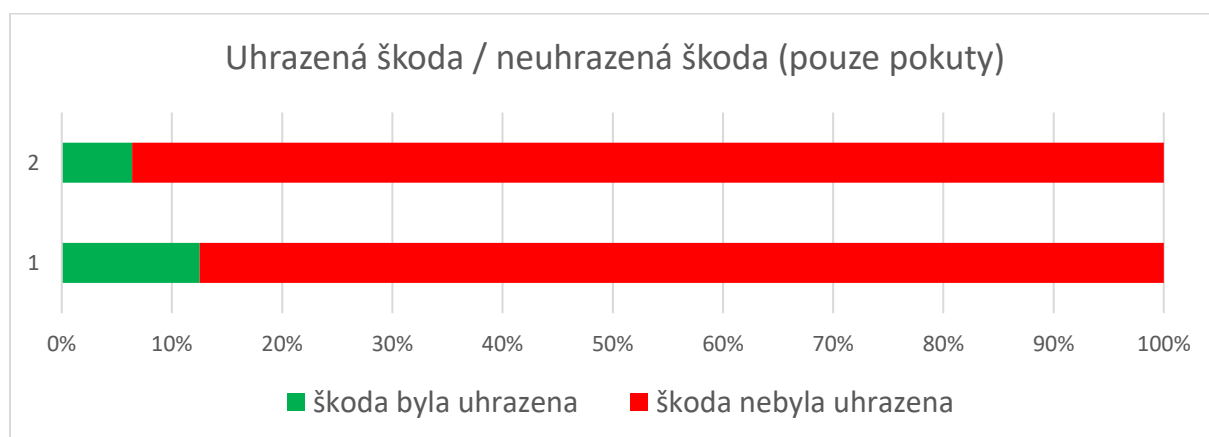

V reálných číslech to znamená, že ze 184 pokut o objemu téměř 73,8 milionu korun **byl nárok na náhradu majetkové újmy** ve formě zaplacené pokuty za porušení zákona o zadávání veřejných zakázek **úspěšně (či alespoň částečně úspěšně) vymáhán v případě 26 pokut (objem pokut činí 7,3 mil korun)** namísto 18 pokut v roce 2017 (objem pokut činil v roce 2017 téměř 5 milion korun). Pro úplnost dodáváme že do částky 7,3 milionů korun (5 milionů korun v roce 2017) jsou započítány i exekuční tituly, které zatím nebyly plně uhrazeny.

4.6 Jakou finanční částku zadavatelé veřejných zakázek skutečně od odpovědných osob obdrželi?

Pokud budeme hodnotit jen skutečně uhrazenou majetkovou újmu (tj. odečteme exekuční tituly, které mohou být z různých důvodů nedobytné), pak bylo ze 184 pokut o objemu téměř 73,8 milionu korun plně či alespoň částečně uhrazeno 23 uložených pokut namísto 16 pokut z roku 2017 v souhrnné výši téměř 4,7 mil. korun namísto 3,1 milionu v roce 2017. **Ve srovnání s rokem 2017 získali zadavatelé, kteří se rozhodli vymáhat svůj nárok na náhradu škody, dalších 1,6 milionu korun, tj. došlo k navýšení úspěšnosti o 50%.**

Poznámka ke grafu: Spodní řádek grafu udává výsledek dle počtu rozhodnutí, horní řádek grafu zobrazuje informace dle objemu pokut.

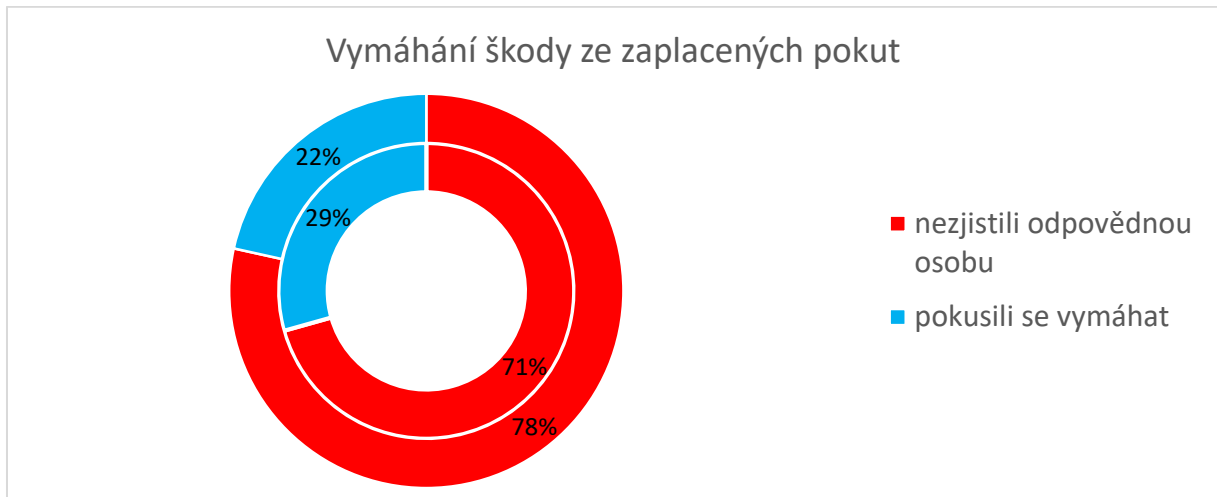

Z výše prezentovaných výsledů je zřejmé, že v praxi je reálné nárok na náhradu nemajetkové újmy u odpovědných osob efektivně uplatnit. Kromě toho je třeba si uvědomit i to, že řada osob je pro takové riziko pojištěna a to buď dobrovolně (radní a zastupitelé měst a obcí) či dokonce povinně (například advokáti poskytující právní služby). Jak vyplynulo i z našeho šetření, pojišťovny z těchto titulů pojistné plnění skutečně poskytují, a to dokonce i v případech škody vzniklé zaplacením odvodu za porušení rozpočtové kázně a penále za pozdní platbu odvodu; v podrobnostech odkazujeme na pátou kapitolu této analýzy, která obsahuje konkrétní příklady.

Lze tedy uzavřít, že **pokud nebyla majetková újma odpovědnými osobami uhrazena, stalo se tak zejména proto, že se zadavatelé ani nepokusili o její vymáhání, respektive často ani nezjistili, kdo je za škodu odpovědný.** V reálných číslech to znamená, že ze 184 pokut o objemu téměř 73,8 milionu korun ve 130 případech zadavatelé nikdy nezjistili odpovědnou osobu (objem pokut činí téměř 58 milionů korun, průměrná výše nevymáhané pokuty pak činí skoro 445 tisíc korun). U zbývajících 54 pokut o objemu téměř 16 milionů korun byla odpovědná osoba zjištěna a v různém rozsahu byly učiněny kroky k její úhradě do veřejných rozpočtů (v roce 2017 se jednalo o 46 pokut o objemu 14 milionů korun). Průměrná výše

pokuty, u které zadavatelé alespoň nějak začali řešit vymáhání nároku na náhradu majetkové újmy, činí 294 tisíc korun. Průměrná výše skutečně uhrazené pokuty do veřejných rozpočtů přitom činí více jak 86 tisíc korun.

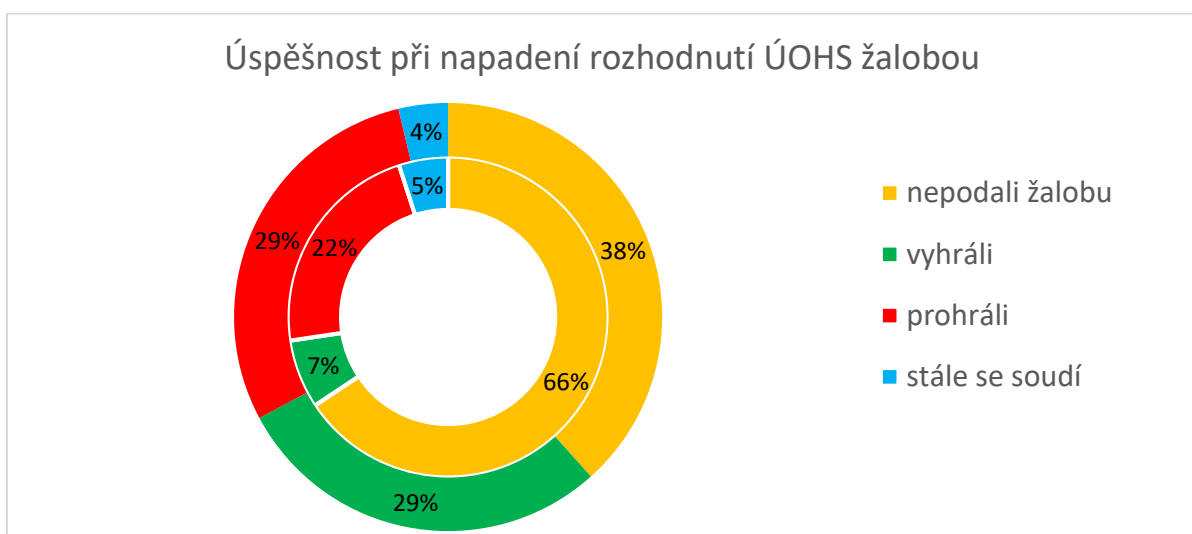
Poznámka ke grafu: Vnitřní kružnice grafu udává výsledek dle počtu rozhodnutí, vnější kružnice grafu dle objemu pokut.

4.7 Vyplatí se zadavatelům bránit se uložené pokutě cestou správního řízení před Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže a následně ve správním soudnictví?

V rámci analýzy bylo rovněž zkoumáno, zda se zadavatelé brání uložené pokutě ve správním soudnictví. Obecně lze říci, že čím nižší je uložená pokuta, tím spíše se zadavatel s rozhodnutím ÚOHS spokojí a žádné další kroky již nepodniká (to platí zejména v případě, pokud zadavatelé nehrozí další postihy od poskytovatele dotace; pak často nejsou podávány ani opravné prostředky v rámci řízení před Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže). Pokud však zadavatelé uložené pokutě brojí u soudu, jsou poměrně často úspěšní (minimálně v případě kritéria dle objemu uložené pokuty, kde je úspěšnost při podané žalobě 50%).

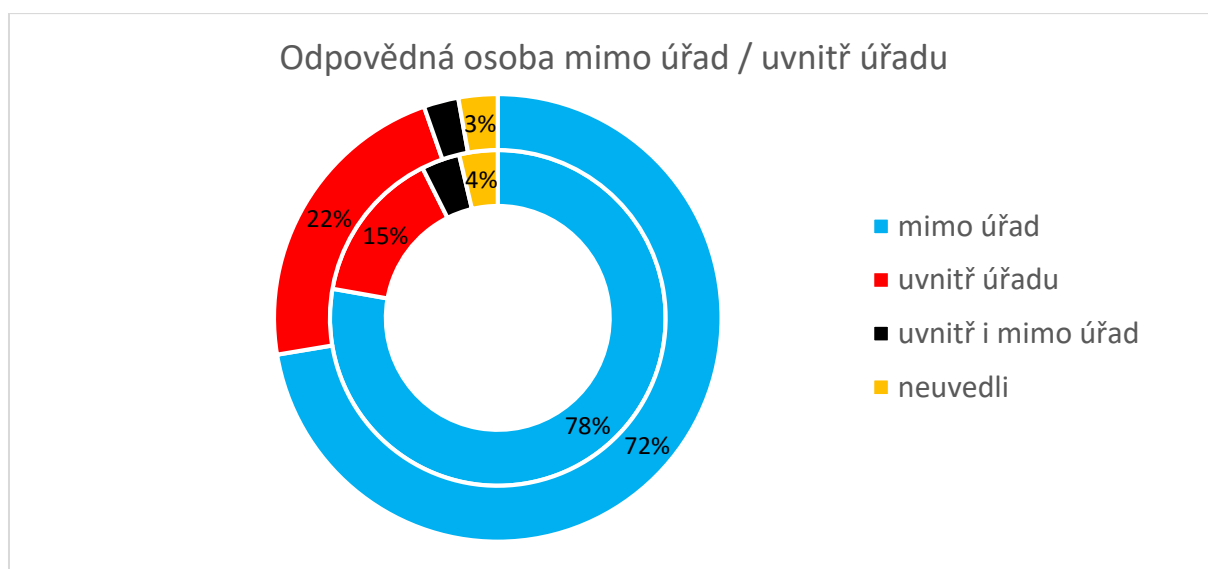
Poznámka ke grafu: Vnitřní kružnice grafu udává výsledek dle počtu rozhodnutí, vnější kružnice grafu dle objemu pokut.

4.7 Mezi jakými osobami zadavatelé nejčastěji hledají odpovědné osoby?

V rámci analýzy pokusili zjistit, zda zadavatelé hledají a nachází odpovědné osoby mezi svými zaměstnanci a členy, a nebo spíše mimo své struktury. Ze získaných dat vyplývá, že pokud už zadavatelé zjistili odpovědnou osobu (54 rozhodnutí, objem pokut téměř 16 mil. korun), pak byly za odpovědné osoby převážně označeni dodavatelé služeb stojících mimo strukturu zadavatele (42 pokut, objem pokut 11,5 milionů korun). Důvodem může být samozřejmě i skutečnost, že povinnost tvrdit a dokazovat zavinění je u mandatářů nepoměrně snadnější než u zaměstnanců. Navíc se zpravidla jedná o osoby buď majetné či pojištěné (či oboje) a vymáhání nároku na náhradu škody je proto reálnější.

Poznámka ke grafu: Vnitřní kružnice grafu udává výsledek dle počtu rozhodnutí, vnější kružnice grafu dle objemu pokut.

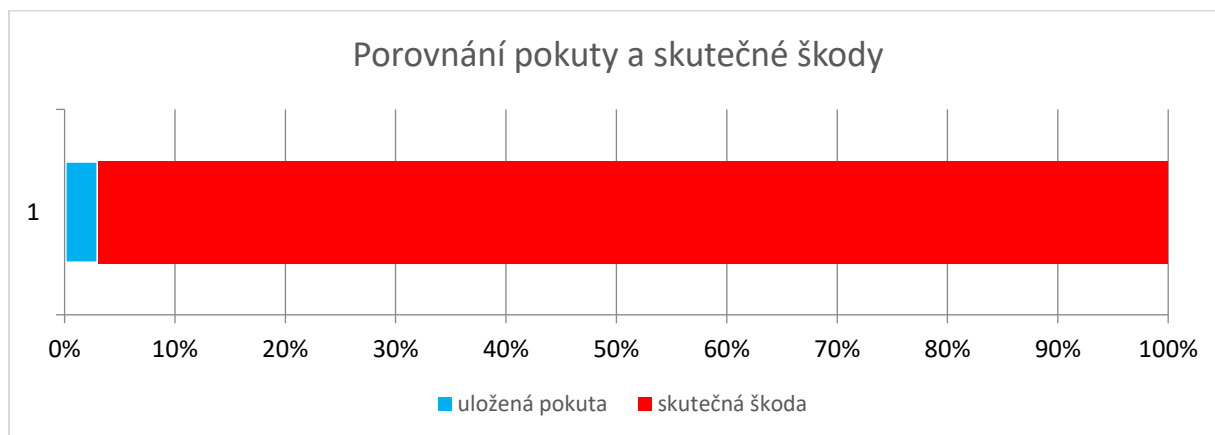

4.7 Vymáhají zadavatelé veřejných zakázek i další související škody (zejména odvod za porušení rozpočtové kázně a penále s tím související)?

Pokuta uložená od Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže bývá často relativně nízká a proto zjevně nemotivuje zadavatele, aby v dalších zadávacích řízeních neobcházeli či jinak neporušovali zákon o zadávání veřejných zakázek.

Důkazem pro toto tvrzení je například skutečnost, že státní příspěvkové organizaci Ředitelství silnic a dálnic bylo jen v letech 2012-2015 uloženo celkem 18 pokut v souhrnné výši téměř 7 milionů korun. Ani v jednom případě zadavatel nezjistil odpovědnou osobu, přestože celková škoda (včetně postihů v případech, kdy stavby byly financovány z dotačních prostředků) činí dle informace zadavatele téměř 850 milionů korun. Zejména v případě státních subjektů se proto zdá, že uložení pokuty nepůsobí preventivně v tom smyslu, že by se zadavatelé (respektive jejich zaměstnanci či smluvní partneři, který mají na starosti administraci veřejné zakázky) v budoucnu vyvarovali stejných či obdobných chyb při zadávání veřejných zakázek, neboť způsobená škoda je vymáhána jen zcela výjimečně, a v případě organizačních složek státu není vymáhána prakticky nikdy.

Dle informací od jednotlivých zadavatelů **184 pokutám o objemu téměř 73,8 milionu korun odpovídá skutečná škoda (tj. škoda včetně započítání odvodů za porušení rozpočtové kázně a penále) 2,3 miliardy korun.** Jinými slovy skutečná zásadní škoda vzniká až v případě dalších postihů, neboť jak je grafu zřejmé, samotná uložená pokuta činí „pouhá“ tři procenta všech škod.

V této souvislosti jsme se při vypracování druhé verze analýzy pokusili rovněž zjistit, zda zadavatelé po odpovědných osobách vymáhání kromě samotné uložené pokuty. **Ač se jedná skutečně o výjimky, našli jsme i zadavatele, kteří vymáhají kromě zaplacené pokuty i tyto související škody a navíc úspěšně.** Jako příklad dobré praxe slouží přístup Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava (VŠB), která uplatnila svůj nárok na náhradu škody v celém rozsahu u soudu a v rámci následující mimosoudní dohody nakonec obdržela 50% z celé uplatněné částky (konkrétně kromě zaplacené pokuty ve výši 100 tisíc korun získala VŠB i dalších 2,25 milionu korun jako související škodu). Odpovědnou osobou v tomto případě byla advokátní kancelář a stěžejní část škody uhradila pojišťovna GENERALI, u které je advokátní kancelář pojištěna. V podrobnostech odkazujeme na pátou kapitolu této analýzy, bod 31. Další zadavatelé, kteří hodlají vymáhat i tyto související škody, jsou v současné době ve fázi přípravy žaloby (jedná se převážně o veřejné vysoké školy).

Kapitola pátá

Praxe při vymáhání majetkové újmy (2012-2018)

1. Správa silnic Olomouckého kraje, příspěvková organizace (2012, pokuta 100 tisíc korun, uhrazena v plné výši)

V listopadu 2012 byla zadavateli uložena pokuta ve výši 350 tisíc korun. Zadavatel se bránil uložené pokutě rozkladem, na základě kterého byla pokuta snížena na 100 tisíc korun. Správní žaloba podána nebyla a v lednu 2014 zadavatel uhradil pokutu. Jako zodpovědnou osobu označil zadavatel externí spolupracovníci, kterou vyzval k úhradě vzniklé škody. Škoda byla v plné výši uhrazena v květnu 2014.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/sprava-silnic-olomouckeho-kraje-vymohla-pokutu-100-tis/>

2. Správa silnic Olomouckého kraje, příspěvková organizace (2012, pokuta 150 tisíc korun, uhrazena v plné výši)

V květnu 2012 byla zadavateli uložena pokuta ve výši 150 tisíc korun. Zadavatel se bránil uložené pokutě rozkladem, avšak neúspěšně. Správní žaloba byla podána, ale Krajský soud v Brně žalobu zamítl. Jako zodpovědnou osobu označil zadavatel externí spolupracovníci, kterou vyzval k úhradě vzniklé škody. Škoda byla v plné výši uhrazena v listopadu 2014.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/sprava-silnic-olomouckeho-kraje-vymohla-pokutu-150-tisic/>

3. Jihočeský kraj (2012, pokuta 100 tisíc korun, nárok byl uplatněn v rámci trestního řízení)

Zadavateli byla v říjnu 2012 uložena pokuta ve výši 350 tisíc korun, která byla na základě podaného rozkladu snížena na částku 100 tisíc korun. Správní žaloba podána nebyla a v únoru 2014 byla pokuta uhrazena. Zadavatel identifikoval odpovědné osoby a uplatnil

svůj nárok na náhradu škody v rámci trestního řízení. O nároku na náhradu škody dosud (červenec 2018) nebylo rozhodnuto.

Informace včetně dokumentů:

<http://cms.pravo-ve-verejnem-zajmu.webnode.cz/news/jihocesky-kraj-uplatnil-skodu-v-ramci-trestnim-rizeni/>

4. Město Košťany (2012, pokuta 100 tisíc korun, škoda byla v plné výši uhrazena)

Zadavateli byla v srpnu 2012 uložena pokuta ve výši 200 tisíc korun, která byla na základě podaného rozkladu snížena na částku 100 tisíc korun. Správní žaloba podána nebyla a v březnu 2013 byla pokuta uhrazena. Zadavatel identifikoval odpovědnou osobu a uplatnil svůj nárok na náhradu škody. Škoda byla v plné výši uhrazena externím spolupracovníkem.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/mesto-kostany-vymohlo-pokutu-100-tis-korun/>

5. Město Šternberk (2012, pokuta 160 tisíc, škoda byla v plné výši uhrazena)

Zadavateli byla v říjnu 2012 uložena pokuta ve výši 600 tisíc korun, která byla na základě podaného rozkladu snížena na částku 160 tisíc korun. Správní žaloba byla rovněž podána, ale Krajský soud v Brně ji zamítl. Zadavatel identifikoval jako odpovědnou osobu externího dodavatele a uplatnil u něj nárok na náhradu škody. Škoda nebyla uhrazena dobrovolně a proto byla podána v srpnu 2016 žaloba k Okresnímu soudu v Opavě. Soudní řízení mělo několik odvolacích kol, nicméně nakonec bylo žalobě v plném rozsahu vyhověno. Na základě pravomocného rozsudku byla škoda v plné výši uhrazena v březnu 2018.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/mesto-sterberk-vymaha-soudne-skodu-160-tis-korun/>

6. Městská část Praha 2 (2012, pokuta 300 tisíc, škoda byla částečně uhrazena dobrovolně, ve zbytku byla škoda vymáhána soudně, avšak neúspěšně)

Zadavateli byla v srpnu 2012 uložena pokuta ve výši 300 tisíc korun. Zadavatel se uložené pokutě nebránil ani ve správním řízení (podáním rozkladu) a logicky ani podáním správní žaloby. Zadavatel identifikoval jako odpovědné osoby tehdejší radní městské části Praha 2 a vyzvalo je k náhradě škody. Dobrovolně uhradil část škody ve výši 33.500 pouze bývalý místostarosta a předkladatel materiálu na radu. Městská část uplatnila zbývající nárok na náhradu škody ve částce 266.500 korun na bývalém místostarostovi v září 2014 u soudu, žaloba však byla zamítnuta a Městská část Praha 2 navíc uhradila na nákladech řízení 90

tisíc korun. Dobrovolně zaplacená částka 33.500 Kč vrácena nebyla, neboť bývalý místostarosta o to nepožádal.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/mestska-cast-praha-2-vymahani-naroku-na-nahradu-skody-266-500-kc/>

7. Střední škola technická, nyní Akademie řemesel (2012, pokuta 100 tisíc korun, škoda uhrazena ve výši 20 tisíc korun)

Zadavateli byla v červnu 2012 uložena pokuta ve výši 100 tisíc korun. Zadavatel se uložené pokutě bránil podáním rozkladu, ale neuspěl. Správní žaloba podána nebyla. Zadavatel identifikoval jako odpovědnou osobu společnost, který na základě mandátní smlouvy administrovala veřejnou zakázku. Odpovědná osoba po výzvě zadavatele uhradila 20 tisíc korun, následně na vstoupila do insolvence. Zadavatel zbývající část pohledávky přihlásil v insolvenčním řízení, které dosud (červenec 2018) trvá.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/stredni-skola-technicka-vymohla-skodu-20-tisic-a-zbytek-prihlasila-v-insolvencnim-rizeni/>

8. Město Cheb (2012, pokuta 600 tisíc, škoda je vymáhána soudně, po právní moci rozsudku byla škoda uhrazena)

Zadavateli byla v říjnu 2012 uložena pokuta ve výši 600 tisíc korun. Zadavatel se uložené pokutě nebránil ani v rámci správního řízení, ani podáním správní žaloby a v lednu 2013 pokutu uhradil. Město Cheb škody v soudně, Obvodní soud pro Prahu 6 podané žalobě vyhověl a společnosti, která administrovala veřejnou zakázku uložil povinnost uhradit 600 tisíc korun a náklady soudního řízení. Po nabytí právní moci rozsudku žalovaná společnost škodu v plné výši uhradila.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/cheb-vymaha-soudne-skodu-ve-vysi-600-tisic-korun/>

9. Statutární město České Budějovice (2012, škoda 1,3 mil. korun, škoda byla neúspěšně vymáhána soudně, rozhodnutí soudu jsou pravomocná)

Zadavateli byla v září 2012 uložena pokuta ve výši 1,3 mil. korun. Zadavatel se uložené pokutě bránil v rámci správního řízení, ale podaný rozklad byl předsedou ÚOHS zamítnut. Po té se zadavatel bránil v rámci správního řízení, avšak i žaloba byla soudem zamítnuta. Následně zadavatel identifikoval jako odpovědné osoby za způsobenou škodu. Těmito

osobami měli být jednak vedoucí odboru informačních a komunikačních technologií a jednak tehdejší radní, kteří o zadání zakázky rozhodovali. Celkem zadavatel podal na různé osoby tři žaloby, a všechny byly Okresním soudem v Českých Budějovicích během února a března 2017 zamítnuty. Odvolání proti zamítnutým žalobám již zadavatel nepodával, všechny rozsudky jsou již pravomocné. Zadavatel tedy uhradí za neúspěšné vymáhání nároku na náhradu škody částku cca 660 tisíc korun plus výdaje na vlastní zastoupení advokátem.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/ceske-budejovice-neuspely-pri-vymahani-naroku-na-nahradu-skody-1-3-mil-korun/>

10. Krajská zdravotní, a.s. (2012, pokuta 140 tisíc, zadavatel označil odpovědnou osobu a připravuje podání žaloby)

Zadavateli byla v prosinci 2012 uložena pokuta ve výši 200 tisíc korun. Podaný rozklad byl předsedou ÚOHS zamítnut, nicméně zadavatel následně uspěl se žalobou u správního soudu. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže věc znovu projednal a uložil pokutu ve výši 140 tisíc korun. Proti tomuto rozhodnutí se zadavatel již nebránil podáním rozkladu, ani žaloby. Pokutu zadavatel uhradil v červenci 2016, identifikoval odpovědnou osobu a v současné době (červenec 2018) stále připravuje žalobu na náhradu škody

(poznámka: zadavatel dle zaslaných odpovědí na žádosti o informace zmíněnou žalobu „připravoval“ již v září 2017, nicméně toto zdržení je dle tvrzení zadavatele způsobeno tím, že za škodu je odpovědná osoba, se kterou zadavatel vede další obdobné soudní spory a proto zadavatel takticky vyčkává jak předchozí soudní spory dopadnou).

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/krajska-zdravotni-jedna-o-nahrade-skody-140-tisic-korun/>

11. Krajská zdravotní, a.s. (2012, pokuta 500 tisíc, zadavatel získal exekuční titul na úhradu celé dlužné částky)

Zadavateli byla v říjnu 2012 uložena pokuta ve výši 500 tisíc korun. Podaný rozklad nebyl úspěšný a zamítnuta byla i správní žaloba, kterou zadavatel podal. Zadavatel pokutu uhradil v srpnu 2013. Po čtyřech letech v srpnu 2017 zadavatel podal žalobu k Rozhodčímu soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR, o které rozhodčí soud v dubnu 2018 rozhodl tak, že žalobě v plném rozsahu vyhověl. Podle informací z června 2018 pokuta zatím uhrazena nebyla.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/krajska-zdravotni-vymaha-soudne-skodu-500-tisic-korun/>

12. Statutární město Zlín (2013, pokuta 300 tisíc, škoda v plné výši uhrazena)

Zadavateli byla v únoru 2013 uložena pokuta ve výši 300 tisíc korun. Zadavatel se uložené pokutě nebránil podáním rozkladu ani žaloby, neboť v dané věci již jednou rozhodoval Krajský soud v Brně (předešlé rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže bylo soudem sice zrušeno, ale z odůvodnění rozsudku zároveň vyplývalo, že zadavatel zákon o veřejných zakázkách porušil). Zadavatel identifikoval osobu odpovědnou za vznik škody a sice advokáta, který zajišťoval přípravu a průběh dané veřejné zakázky. Dotčená odpovědná osoba škodu v plné výši uhradila.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/statutarni-mesto-zlin-vymohlo-skodu-300-tisic-korun/>

13. Úřad vlády ČR (2013, pokuta 1,2 mil., škoda je vymáhána v rámci trestního stíhání)

Zadavateli byla v červnu 2013 uložena pokuta ve výši 1,2 mil. korun. Zadavatel se uložené pokutě nebránil podáním rozkladu ani žaloby. Zadavatel škodu uplatnil v rámci trestního stíhání. Celkovou škodu zadavatel vyčíslil na 850 mil. korun, v rámci trestního stíhání byla přiznána škoda ve výši 327 mil. korun. Způsobená škoda dosud nebyla (červenec 2018) uhrazena ani částečně. Trestní věc navíc bude na základě mimořádného opravného prostředku projednávat Nejvyšší soud ČR a není jisté, zda rozsudek přiznávající nárok na náhradu škody nebude zrušen. Zároveň Úřad vlády ČR, respektive Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, nepodnikl žádné další kroky k vymáhání zbývající škody a je možné, že s odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu⁹ ani žádné právní kroky už nepodnikne.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/urad-vlady-uplatnil-skodu-850-mil-korun-v-kauze-promopro-v-ramci-trestniho-stihani/>

14. Centrum služeb pro silniční dopravu, s.p.o. (2013, pokuta 150 tisíc korun, uhrazeno 75 tisíc korun)

Zadavateli byla v září 2013 uložena pokuta ve výši 150 tisíc korun. Uložené pokutě se zadavatel bránil podáním rozkladu, ten však předseda Úřadu zamítl. Pokuta byla uhrazena v srpnu 2014. Správní žaloba podána nebyla. Následně zadavatel určil osoby odpovědné za škodu. Jednalo se o externí spolupracující subjekty, které měly na starost zpracování technické části zadávací dokumentace a právní části zadávací dokumentace. Dodavatel technické části zadávací dokumentace své pochybení uznal a zadavatel se s ním mimosoudně dohodl na úhradě škody ve výši 75 tisíc korun. Druhý dodavatel své pochybení neuznal. Žaloba na zaplacení škody vůči druhému dodavateli podána nebyla z důvodu

⁹ rozhodnutí velkého senátu Nejvyššího soudu ČR, ze dne 12. 4. 2017, sp. zn.31 Cdo 2764/2016

neefektivnosti (náklady na soudní spor by dle názoru zadavatele mohly převýšit pohledávku). S dodavatelem právních služeb byla rozvázána pracovní spolupráce.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/centrum-sluzeb-pro-silnicni-dopravu-vymohlo-polovinu-zpusobene-skody/>

15. Královéhradecký kraj (2013, pokuta 300 tisíc korun, uhrazena v plné výši)

Zadavateli byla v červenci 2013 uložena pokuta ve výši 300 tisíc korun. Proti uložené pokutě se zadavatel nebránil ani podáním rozkladu (a logicky ani žalobou). Pokuta byla uhrazena v září 2013. Zadavatel svěřil přípravu veřejné zakázky externímu dodavateli, který po výzvě zadavatele celou škodu uhradil.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/kralovehradecky-kraj-vymohl-po-externim-dodavateli-sluzeb-skodu-300-tisic-korun/>

16. Město Hodonín (2013, pokuta 250 tisíc korun, škoda byla v plné výši uhrazena)

Zadavateli byla v listopadu 2013 uložena pokuta ve výši 250 tisíc korun. Uložené pokutě se zadavatel bránil podáním rozkladu, ten však předseda Úřadu zamítl. Pokuta byla uhrazena v listopadu 2014. Zadavatel podal proti rozhodnutí ÚOHS i správní žalobu, avšak ta byla Krajským soudem v Brně zamítnuta (a stejně tak i kasační stížnost zadavatele). Zadavatel identifikoval odpovědnou osobu a škodu ve výši 250 tisíc korun vymáhal soudně u Okresního soudu v Přerově, který v září 2016 vydal rozsudek. Odpovědné osobě bylo soudem uloženo způsobenou škodu zaplatit. Rozsudek nabyl právní moci. Zadavatel následně uzavřel s odpovědnou osobou splátkový kalendář, dle kterého splácí každý měsíc částku 20 tisíc korun. Podle informací z roku 2018 byl splátkový kalendář dodržen a celá škoda byla k listopadu 2017 uhrazena.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/mesto-hodonin-vysoudilo-skodu-ve-vysi-250-tisic-korun-a-uzavreno-splatkovy-kalendar/>

17. Obec Moravičany (2013, pokuta 150 tisíc korun, uhrazena v plné výši)

Zadavateli byla v únoru 2013 uložena pokuta ve výši 150 tisíc korun. Zadavatel se uložené pokutě nebránil podáním rozkladu (ani správní žalobou). Pokuta byla v plné výši uhrazena z pojištění osoby pověřené zadavatelskou činností (platba neprošla přes účetnictví obce Moravičany).

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/obec-moravicany-vymohla-skodu-150-tisic-korun/>

18. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně (2013, pokuta 100 tisíc korun, uhrazena v plné výši)

Zadavateli byla uložena pokuta ve výši 100 tisíc korun v březnu 2013. Proti uložené pokutě se zadavatel nebránil ani podáním rozkladu (a logicky ani žalobou). Zadavatel určil jako odpovědnou osobu externího dodavatele, který v březnu 2013 škodu v plné výši uhradil.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/univerzita-tomase-bati-ve-zline-vymohla-skodu-100-tisic-korun/>

19. Krajská zdravotní, a.s. (2014, pokuta 350 tisíc, zadavatel připravuje žalobu)

Zadavateli byla v únoru 2014 uložena pokuta ve výši 350 tisíc korun. Uložené pokutě se zadavatel bránil nejprve podáním rozkladu a později podáním žaloby, avšak ani v jednom bodě nebyl úspěšný. Pokutu zadavatel uhradil v červenci 2016. Zadavatel se nejprve pokoušel dohodnout na mimosoudním řešení věci (září 2017), v současné době (červenec 2018) zadavatel připravuje žalobu.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/krajaska-zdravotni-jedna-o-nahrade-skody-350-tisic-korun/>

20. Královéhradecký kraj (2014, pokuta 800 tisíc, uhrazena z pojištění radních ve výši 795 tisíc korun; zbývající částku 5 tisíc korun uhradili jako spoluúčast tehdejší radní

Zadavateli byla v únoru 2014 uložena pokuta ve výši 800 tisíc korun (*poznámka: jednalo se o druhé rozhodnutí ÚOHS v téže věci, neboť první rozhodnutím z roku 2009, kterým byla zadavateli uložena pokuta ve stejné výši, byla správním soudem zrušena*). Zadavatel se proti uložené pokutě i v tomto případě neúspěšně bránil rozkladem a v září 2014 uloženou pokutu uhradil.

Pokud jde o vymáhání nároku na náhradu škody, vyzval zadavatel odpovědné osoby (radní a jednoho bývalého zaměstnance) v lednu 2015 k náhradě škody. Následně zadavatel uplatnil škodu u pojišťovny Kooperativa z titulu pojištění svých zastupitelů (radních). V červnu 2016 byl nárok na náhradu škody uspokojen pojišťovnou v částce 795 tisíc korun. Zbývajících 5 tisíc korun uhradili jako spoluúčast tehdejší radní, kteří o zakázce rozhodovali.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/kralovehradecky-kraj-vymaha-skodu-800-tisic-po-svych-radnich/>

21. Statutární město Ostrava (2014, pokuta 300 tisíc korun, uhrazena v plné výši)

Zadavateli bylo uložena v září 2014 pokuta ve výši 300 tisíc korun. . Proti uložené pokutě se zadavatel nebránil ani podáním rozkladu (a logicky ani žalobou). Zadavatel určil jako odpovědnou osobu externího dodavatele, který ve dvou splátkách (říjen 2014, leden 2015) škodu plné výši uhradil.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/statutarni-mesto-ostrava-vymohla-skodu-300-tisic/>

22. Město Slaný (2014, pokuta 190 tisíc korun; nárok na náhradu škody byl neúspěšně uplatněn u soudu)

Zadavateli byla v květnu 2014 uložena pokuta ve výši 190 tisíc korun. Zadavatel se bránil podáním rozkladu, ten byl však zamítnut. Správní žaloba podána nebyla. Pokuta byla zadavatelem zaplácena v dubnu 2015.

Zadavatel určil jako odpovědné osoby radní, kteří o zakázce rozhodovali. K dobrovolné úhradě škody nedošlo a tak se zadavatel v listopadu 2015 obrátil se svým nárokem na Okresní soud v Kladně, který podanou žalobu zamítl z důvodu, že žalobce (město Slaný) neuneslo břemeno důkazní. Proti tomuto rozsudku podalo město Slaný odvolání, ale Krajský soud v Praze odvolání zamítl jako nedůvodné. Rozsudky obou soudů jsou nyní pravomocné.

Oba soudy shledaly, že žalobce (město Slaný, respektive zejména jeho právní zástupce) zejména nedokázal žalobu řádně doplnit o potřebná tvrzení a důkazy dle opakované výzvy Okresního soudu v Kladně a právní zástupce města se navíc na nařízené ústní jednání Okresního soudu v Kladně bez omluvy ani nedostavil. Žalobce (právní zástupce města) požadované doplňující doklady soudu předložil až v rámci odvolacího řízení, avšak v této fázi soudního sporu již k nim nemohl soud přihlídnout. Město Slaný tak spor o náhradu škody vůči osmi radním ve výši 190 tisíc korun prohrálo a navíc muselo uhradit náhradu nákladů řízení žalovaným radním v celkové výši téměř 350 tisíc korun.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/mesto-slany-nespelo-pri-vymahani-skody-190-tisic-po-svych-radnich/>

23. České vysoké učení technické v Praze (2014, pokuta 140 tisíc korun a odvod za porušení rozpočtové kázně a penále v souhrnné výši přesahující 22 mil. korun; zadavatel určil odpovědnou osobu a zaslal jí předžalobní výzvu k úhradě a to včetně odvodu za porušení rozpočtové kázně.

Zadavateli byla v listopadu 2014 uložena pokuta ve výši 140 tisíc korun. Zadavatel se neúspěšně bránil rozkladem, ale žalobu proti zamítnutí rozkladu již nepodal. Pokuta byla uhrazena v červenci 2015. Zadavatel byl dále velmi citelně postižen v rámci poskytnuté dotace a to v částce přesahující 22 mil. korun (odvod za porušení rozpočtové kázně a

penále). Zadavatel určil jako odpovědnou osobu advokátní kancelář, která zakázku připravovala. Podle informací z července 2018 zaslal zadavatel dotčené advokátní kanceláři výzvu k úhradě částky 22,6 mil. korun plus úroky z prodlení.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/ceske-vysoke-uceni-technicke-v-praze-urcilo-odpovednou-osobu-ale-skodu-140-tisic-nevymaha/>

24. České vysoké učení technické v Praze (2014, pokuta 300 tisíc korun, mimosoudní dohodou došlo k částečné úhradě ve výši 50 tisíc korun)

Zadavateli byla v prosinci 2014 uložena pokuta ve výši 300 tisíc korun. Zadavatel nepodal proti rozhodnutí o uložení pokuty ani opravný prostředek v rámci správního řízení (a logicky ani žalobu). Pokuta byla uhrazena v lednu 2015. Následně věc řešila škodní komise, která identifikovala osoby odpovědné za uloženou pokutu. Podle informací poskytnutých v červenci 2018 došlo ze strany jedné odpovědné osoby k úhradě 50 tisíc korun. Zbývající část pokuty by měla být vymáhána po právnické osobě, která administrovala veřejnou zakázku; ta však činnost ukončila a pravděpodobně je nemajetná.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/ceske-vysoke-uceni-technicke-v-praze-hleda-odpovednou-osobu-za-skodu-300-tisic-korun/>

25. Město Hostivice (2014, pokuta 150 tisíc, nárok na náhradu škody byl úspěšně uplatněn u soudu, v současné době probíhá exekuce na majetek povinné osoby)

Zadavateli byla v listopadu 2014 uložena pokuta ve výši 150 tisíc korun. Zadavatel se uložené pokutě neúspěšně bránil ve správním řízení (rozklad byl zamítnut). Správní žaloba podána nebyla. Pokutu zadavatel uhradil v říjnu 2015. V dubnu 2016 zadavatel vyzval odpovědnou osobu k náhradě škody a následně v červnu 2016 podal žalobu k soudu. Věc byla pravomocně skončena v dubnu 2017, kdy soud uložil odpovědné osobě povinnost uhradit 150 tisíc korun včetně úroků. Nárok na náhradu škody je vymáhán formou exekuce (červenec 2018), zatím k úhradě nedošlo.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/mesto-hostivice-uspelo-s-narokem-na-nahradu-skody-150-tisic/>

26. Město Krásná Lípa (2014, pokuta 150 tisíc, zadavatel provedl zápočet vůči odpovědné osobě)

Zadavateli byla v listopadu 2014 uložena pokuta ve výši 150 tisíc korun. Zadavatel se bránil podáním odporu a následně správní žalobou, kterou Krajský soud v Brně zamítl. Zadavatel se brání proti rozhodnutí soudu kasační stížností.

Pokuta byla zadavatelem uhrazena v listopadu 2015. Zadavatel určil odpovědnou osobu a nárok na náhradu škody započítal v listopadu 2015 jako vzájemnou pohledávku vůči této osobě. O oprávnění provést zápočet je veden soudní spor u Okresního soudu v Děčíně. Tento spor byl po dobu řízení o správní žalobě přerušen, nicméně po pravomocném rozhodnutí Krajského soudu v Brně je v řízení pokračováno. O žalobě dosud nebylo rozhodnuto.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/mesto-krasna-lipa-zpusobenou-skodu-150-tisic-zapocetlo/>

27. Západočeské muzeum v Plzni, příspěvková organizace (2014, pokuta 175 tisíc korun, uhrazena z pojištění nakonec nebyla ani částečně)

Zadavateli byla v září 2014 uložena pokuta ve výši 175 tisíc korun, zaplacená byla v prosinci 2015. Zadavatel se bránil pokutě rozkladem (ten byl zamítnut); žaloba však už podána nebyla. Zadavatel je příspěvkovou organizací zřízenou Plzeňským krajem a z rozhodnutí zadavatele jsou všechny veřejné zakázky jeho příspěvkových organizací zadávány, respektive řešeny, specializovanou organizací, kterou k tomu účelu zřizovatel zadavatele zřídil. V první fázi zjišťování informací ohledně úhrady škody zadavatel tvrdil, že zaplacená pokuta bude zadavateli uhrazena v plné výši z pojištění výše uvedené specializované organizace, která se ve skutečnosti fakticky zabývala přípravou dotčené veřejné zakázky.

K úhradě způsobené škody zadavateli z pojištění (ani jinak) nikdy nedošlo. Z odpovědi zadavatele ze srpna 2017 naopak vyplývá, že tato alternativa již není aktuální. Zadavatel věc nakonec uzavřel tak, že škodu po nikom vymáhat nebude. Tento stav se ani k červenci 2018 nezměnil.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/zapadoceske-muzeum-v-plzni-neuspelo-s-pozadavkem-na-nahradu-skody-175-tisic-korun/>

28. Obec Dvory (2014, pokuta 100 tisíc korun, uhrazeno 75 tisíc korun)

Zadavateli byla v listopadu 2014 uložena pokuta ve výši 100 tisíc korun. Zadavatel využil právní pomoc k podání rozkladu, avšak ten byl ze strany ÚOHS zamítnut. Náklady na právní pomoc činily 30 tisíc korun. Správní žaloba podána nebyla a pokuta byla v listopadu 2015 zaplacená. Zadavatel následně vyzval společnost, která zajišťovala přípravu veřejné zakázky, k úhradě škody. Zadavatel se s odpovědnou osobou mimosoudně domluvil na úhradě části škody ve výši 75 tisíc korun.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/obec-dvory-vymohla-vetsinu-ze-zpusobene-skody/>

29. Statutární město Brno, městská část Brno-Žabovřesky (2014, pokuta 200 tisíc korun, v plné výši uhrazena)

Zadavateli byla v červenci 2014 uložena pokuta ve výši 200 tisíc korun. Zadavatel se bránil podáním rozkladu, který nebyl úspěšný. V prosinci 2015 zadavatel uhradil pokutu a rozhodl se správní žalobu nepodávat. Zadavatel vyzval k úhradě škody společnost, která veřejnou zakázku administrovala. Škoda byla v plné výši uhrazena v prosinci 2015.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/mestska-cast-brno-zabovresky-vymohla-skodu-200-tisic-korun/>

30. Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava (2014, pokuta 250 tisíc, pohledávka byla uplatněna v konkurzu)

Zadavateli byla uložena pokuta ve výši 250 tisíc korun v květnu 2014. Zadavatel se neúspěšně bránil podáním rozkladu, následně pokutu v únoru 2016 uhradil. Proti rozhodnutí ÚOHS se zadavatel brání správní žalobou, o které soud dosud nerozhodl. Kromě toho byl zadavatel postižen také tím, že mu nebyla vyplacena dotace ve výši 2,5 mil. korun.

Jako odpovědnou osobu zadavatel určil společnost, která zakázku administrovala. Na tuto společnost byl v září 2015 vyhlášen konkurz. V rámci konkurzu byla pohledávka na náhradu škody ve výši 250 tisíc korun uplatněna, avšak k úhradě (ani částečné) dosud nedošlo, neboť konkurz stále běží (červenec 2018).

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/vysoka-skola-banska-technicka-univerzita-ostrava-se-prihlasila-s-narokem-na-nahradu-skody-v-konkurznim-rizeni/>

31. Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava (2014, pokuta 100 tisíc, nárok na náhradu škody byl uplatněn u soudu včetně související škody způsobené nevyplacením části dotace; mimosoudně byla nakonec uhrazena škoda převyšující 2,3 mil. korun)

Zadavateli byla uložena pokuta ve výši 100 tisíc korun v březnu 2014. Zadavatel se neúspěšně bránil podáním rozkladu, následně pokutu v květnu 2015 uhradil. Správní žaloba podána nebyla. Zadavatel byl v souvislosti s touto veřejnou zakázkou navíc postižen nevyplacením části dotace ve výši 4,7 mil. korun.

Jako odpovědnou osobu zadavatel určil advokátní kancelář, která na veřejné zakázce spolupracovala. Zadavatel vyzval odpovědnou osobu v srpnu 2016 k úhradě škody. Protože škoda nebyla uhrazena dobrovolně, podal zadavatel v prosinci 2016 na advokátní kancelář žalobu k obvodnímu soudu pro Prahu 4.

V rámci soudního řízení došlo k mimosoudnímu vyrovnání. Dle uzavřené dohody uhradila pojišťovna GENERALI za pojištěnou advokátní kancelář částku 2.298.072 Kč a sama advokátní kancelář zaplatila poškozenému 50 tisíc korun. Celkem byla uhrazena polovina sporné částky včetně části nevyplacené dotace (2.348.072 Kč).

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/vysoka-skola-banska-vymaha-skodu-po-advokatni-kancelari/>

32. Statutární město Olomouc (2014, pokuta 160 tisíc, pohledávka byla uplatněna v konkurzu)

Zadavateli byla uložena pokuta ve výši 160 tisíc korun v prosinci 2014. Zadavatel se proti uložení pokuty bránil jak rozkladem, tak žalobou. O žalobě dosud nebylo rozhodnuto. Pokuta byla zaplacená v srpnu 2016. Zadavatel uplatnil svůj nárok na náhradu škody u společnosti, která zakázku administrovala, ta je však v konkurzu. Konkurs dosud (červenec 2018) nebyl ukončen.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/olomouc-uplatnil-narok-na-nahradu-skody-ve-vysi-160-tisic-v-konkurzu/>

33. Hudlice (2014, pokuta 300 tisíc, odpovědná osoba darovala obci 300 tisíc korun)

Zadavateli byla uložena pokuta ve výši 600 tisíc korun v prosinci 2014. Zadavatel se proti uložení pokuty bránil jak rozkladem, na základě kterého byla pokuta snížena na 300 tisíc. Správní žalobu proti rozhodnutí ÚOHS zadavatele nepodal. Pokuta byla zaplacená v srpnu 2015. Zadavatel určil odpovědnou osobu a po poměrně dlouhých jednáních byla škoda nakonec uhrazena formou daru. Platba proběhla ve dvou splátkách na podzim roku 2017.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/obec-hudlice-se-domluvila-na-uhrade-skody-formou-daru/>

34. České vysoké učení technické v Praze (2015, pokuta 150 tisíc, zadavatel určil odpovědnou osobu a zatím žalobu nepodal z důvodu neúčelnosti)

Zadavateli byla uložena pokuta ve výši 150 tisíc v září 2015. Zadavatel nepodával ani rozklad, ani správní žalobu a v prosinci 2015 pokutu uhradil. Zadavatel určil jako odpovědnou osobu externího právního zástupce, se kterým vede již jiné spory o náhradu škody. Vzhledem ke skutečnosti, že předchozí pohledávky za totožnou odpovědnou osobou nebyly ještě uhrazeny, nepřistoupil zadavatel k podání žaloby.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/ceske-vysoke-uceni-technicke-v-praze-urcilo-odpovednou-osobu-za-skodu-150-tisic-korun/>

35. Městská část Praha – Koloděje (2015, pokuta 250 tisíc korun, zadavatel sice určil odpovědnou osobu, ale škodu nevymáhá)

Zadavateli byla uložena pokuta ve výši 250 tisíc korun v říjnu 2015. Zadavatel se proti uložení žaloby bránil podáním rozkladu, avšak předseda ÚOHS napadnuté rozhodnutí nezměnil. Zadavatel pokutu uhradil v listopadu 2016. Následně zadavatel uplatnil proti rozhodnutí ÚOHS i žalobu u správního soudu, který ve věci dosud nerozhodl. Zadavatel dále určil jako odpovědnou osobu bývalého starostu městské části, ten však svou odpovědnost odmítl. Žaloba dosud podána nebyla, a to ani na bývalého starostu, ani na jinou osobu.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/mestska-cast-praha-kolodeje-urcila-odpovednou-osobu-ale-zatim-skodu-250-tisic-korun-nevymaha/>

36. Sportplex Frýdek-Místek, s. r. o. (2015, pokuta 300 tisíc, zadavatel vymáhá nárok na náhradu škody soudně)

Zadavatel je obchodní společností 100% vlastněnou městem Frýdek-Místek. Zadavateli byla uložena pokuta ve výši 300 tisíc korun v listopadu 2015. Zadavatel se bránil podáním rozkladu, avšak neúspěšně. Správní žaloba podána nebyla, zadavatel v prosinci 2016 pokutu uhradil. Jako osobu odpovědnou za způsobenou škodu určil zadavatel bývalého jednatele a vyzval jej k náhradě škody. Na základě předžalobní výzvy odpovědná osoba škodu neuhradila a proto byla podána žaloba ke Krajskému soudu v Ostravě.

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/sportplex-frydek-mistek-mestska-firma-planuje-vymahat-skodu-300-tisic-korun/>

37. Statutární město Olomouc (2015, pokuta 500 tisíc, pohledávka byla přihlášena v konkurzním řízení, které je vedeno na majetek odpovědné osoby)

Zadavateli byla v prosinci 2015 uložena pokuta ve výši 500 tisíc korun. Zadavatel se uložené pokutě bránil v rámci správního řízení vedeným Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže, ale žalobu proti rozhodnutí o uložení pokuty nepodal. Zadavatel určil odpovědnou osobu, která je bohužel v konkurzu (administrátor veřejné zakázky). Zadavatel přihlásil svou pohledávku v konkurzu, který stále trvá (červenec 2018).

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/mesto-olomouc-prihlasilo-pohledavku-na-nahradu-skody-500-tisic-korun-v-konkurzu/>

38. Zdravotnický holding Královéhradeckého kraje a. s. (2015, pokuta 100 tisíc, vymáhá nárok na náhradu škody soudně)

Zadavateli byla v říjnu 2015 uložena pokuta ve výši 100 tisíc korun. Zadavatel se uložené pokutě nebránil ani podáním rozkladu, ani podáním správní žaloby. Pokutu zadavatel uhradil v lednu 2016. Kromě pokuty vznikla zadavateli i další škoda a to ve výši 16,5 milionů korun.

Zadavatel následně určil odpovědné osoby. Za škodu ve výši 100 tisíc korun dle názoru zadavatele odpovídá společnost, která administrovala veřejnou zakázku, a podal na ní žalobu k Obvodnímu soudu pro Prahu 10 (v červenci 2018 byla věc ve stádiu nepravomocně zamítnuté žaloby, ve věci bylo podáno odvolání).

Za škodu ve výši 16,5 milionů korun odpovídá dle zadavatele člen tehdejšího statutárního orgánu společnosti. Tato škoda je rovněž vymáhána soudně, a to u Krajského soudu v Hradci Králové. Řízení dosud trvá (červenec 2018).

Informace včetně dokumentů:

<http://www.pvvz.cz/news/zdravotnicky-holding-kralovehradeckeho-kraje-a-s-vymaha-skodu-vice-jak-16-milionu-korun/>

39. Chodov – ZCELA NOVÉ (2013, pokuta 300 tisíc; odpovědná osoba uznala dluh co do důvodu a výše a zavázala se jej uhradit do konce roku 2019)

Zadavateli byla v listopadu 2013 uložena pokuta ve výši 300 tisíc korun. Zadavatel se uložené pokutě neúspěšně bránil jak podáním rozkladu, tak podáním správní žaloby. Po vyčerpání právních prostředků mířících ke zrušení rozhodnutí, kterým byla uložena pokuta, se zadavatel obrátil na právního zástupce města, který v dotčené veřejné zakázce poskytoval městu své právní služby. Dotčený advokát uznal svůj dluh co do důvodu a výše a zavázal se jej uhradit do konce roku 2019.

Informace včetně dokumentů:

<https://www.pvvz.cz/news/chodov-vymaha-skodu-300-tisic-po-advokatovi/>

40. Nejdek – ZCELA NOVÉ (2015, pokuta 750 tisíc, nárok na náhradu škody byl vymáhán soudně, po nabytí právní moci rozsudku byla škoda v plné výši uhrazena)

Zadavateli byla v květnu 2015 uložena pokuta ve výši 750 tisíc korun. Zadavatel se uložené pokutě neúspěšně bránil podáním rozkladu. Zadavatel následně podal proti rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže i správní žalobu, o které dosud nebylo rozhodnuto.

Pokutu zadavatel uhradil v květnu 2016. V době vzniku první verze analýzy probíhalo dle sdělení města Nejdek o náhradě škody interní šetření. Následně byla v listopadu 2017 (po datu zpracování první analýzy) podána žaloba k soudu. Po podání žaloby byla škoda v plné

výši (včetně příslušenství a náhrady nákladů řízení) jedním ze žalovaných uhrazena v prosinci 2017.

Informace včetně dokumentů:

<https://www.pvvz.cz/news/mesto-nejdek-vymohlo-skodu-ve-vysi-800-tisic/>

41. Staré Město – ZCELA NOVÉ (2014, pokuta 100 tisíc a porušení rozpočtové kázně ve výši téměř 1,1 mil korun; nárok na náhradu škody je vymáhán soudně)

Zadavateli byla v prosinci 2014 uložena pokuta ve výši 100 tisíc korun. Zadavatel se uložené pokutě nebránil podáním rozkladu (a tedy ani žalobou ve správním soudnictví). Pokutu zadavatel uhradil v únoru 2015. V souvislosti s touto veřejnou zakázkou zadavatel uhradil rovněž odvod za porušení rozpočtové kázně včetně penále ve výši téměř 1,1 mil korun.

Zadavatel identifikoval odpovědnou osobu a uplatnil u soudu svůj nárok na náhradu škody ve výši téměř 1,2 mil. korun. O žalobě dosud nebylo rozhodnuto.

Informace včetně dokumentů:

<https://www.pvvz.cz/news/stare-mesto-vymaha-skodu-vcetne-odvodu-za-poruseni-rozpocetove-kazne-a-penale/>

42. Ústecký kraj – ZCELA NOVÉ (2014, pokuta 200 tisíc, škoda byla v plné výši uhrazena)

Zadavateli byla v dubnu 2014 uložena pokuta ve výši 200 tisíc korun. Zadavatel se uložené pokutě nebránil podáním rozkladu (a logicky ani žalobou ve správním soudnictví). Pokutu zadavatel uhradil v červnu 2014. Při zpracování první verze této analýzy zadavatel uváděl, že odpovědná osoba (konkrétní právnická osoba) zanikla a proto nelze škodu vymoci. Při zpracování druhé verze této analýzy zadavatel uvedl, že nárok na náhradu škody uplatnil u odpovědné osoby předžalobní výzvou z května 2018. Odpovědná osoba následně v červnu 2018 škodu v plné výši uhradila.

Informace včetně dokumentů:

<https://www.pvvz.cz/news/ustecky-kraj-vymohl-skodu-200-tisic-korun/>

43. Vysoké učení technické v Brně – ZCELA NOVÉ (2013, pokuta 1 mil. korun, odpovědnou osobu vyzvali k náhradě škody)

Zadavateli byla v březnu 2013 uložena pokuta ve výši 1 mil. korun. Zadavatel se uložené pokutě neúspěšně bránil jak podáním rozkladu, tak podáním správní žaloby, včetně kasační stížnosti.

Pokutu zadavatel uhradil v únoru 2015. V červenci 2017 vyzval zadavatel odpovědnou osobu k úhradě škody. Odpovědná osoba uplatnila nárok na náhradu škody jako pojistnou událost u své pojišťovny, ta však až do července 2018 pojistnou událost nevyřešila. Podle informací zadavatele bude v případě, že nedojde k plnění prostřednictvím pojišťovny, podána nejpozději do konce srpna 2018 žaloba.

Informace včetně dokumentů:

<https://www.pvvz.cz/news/vysoke-uceni-technicke-v-brne-chysta-zalobu-na-vymahani-1-mil-korun/>

44. Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava – ZCELA NOVÉ (2015, pokuta 100 a porušení rozpočtové kázně ve výši 11,5 mil. korun; zadavatel identifikoval odpovědnou osobu a připravuje výzvu k úhradě částky 11,6 mil korun)

Zadavateli byla v srpnu 2015 uložena pokuta ve výši 100 tisíc korun. Zadavatel se uložené pokutě nebránil ani podáním rozkladu, ani podáním správní žaloby. Pokutu zadavatel uhradil v říjnu 2015. Dále byl zadavatel postižen odvodem za porušení rozpočtové kázně, který včetně penále činil téměř 11,5 mil. korun. V současné době (červenec 2018) zadavatel připravuje výzvu k úhradě částky 11,6 mil. korun.

Informace včetně dokumentů:

<https://www.pvvz.cz/news/vysoka-skola-banska-chysta-zalobu-na-vymahani-naroku-vice-jak-11-mil-korun/>

45. Správa silnic Olomouckého kraje, příspěvková organizace – ZCELA NOVÉ (2014, pokuta 150 tisíc korun, uhrazena v plné výši)

Zadavateli byla v lednu 2014 uložena pokuta ve výši 150 tisíc korun. Zadavatel se uložené pokutě neúspěšně bránil jak podáním rozkladu, tak správní žaloby. Pokutu zadavatel uhradil v srpnu 2014. Zadavatel nárok na náhradu škody uplatnil u odpovědné osoby, která škodu v plné výši uhradila v srpnu 2016.

Informace včetně dokumentů:

<https://www.pvvz.cz/news/sprava-silnic-olomouckeho-kraje-vymohla-skodu-160-tisic/>

46. Jablonné v Podještědí – ZCELA NOVÉ (2014, pokuta 100 tisíc korun, zadavatel podal žalobu na částku 5,1 mil. korun)

Zadavateli byla v prosinci 2014 uložena pokuta ve výši 100 tisíc korun. Zadavatel se uložené pokutě neúspěšně bránil jak podáním rozkladu, tak správní žaloby. Správní žaloba je v současnosti (srpen 2018) ve stádiu nerozhodnuté kasační stížnosti.

Pokutu zadavatel uhradil v listopadu 2015. Zadavatele jsme dopisem z března 2018 vyzvali k vymáhání nároku na náhradu škody. Výzvu k vymáhání škody projednala rada města 21.3.2018 a 29.3.2018 byla podána žaloba na odpovědnou osobu a to na částku 5,1 mil. korun.

Informace včetně dokumentů:

<https://www.pvvz.cz/news/jablonne-v-podjestedi-vymaha-soudne-skodu-ve-vysi-5-mil-korun/>

Kapitola šestá

Závěr

Analýza (první i druhá verze) se zaměřila na zjištění, zda zadavatelé veřejných zakázek, kterým byla uložena pokuta za porušení zákona o veřejných zakázkách, vymáhají po odpovědných osobách nárok na náhradu majetkové újmy, případně v jakém rozsahu a s jakým úspěchem.

Druhá verze analýzy se zabývala vzorkem 184 rozhodnutí vydaných ÚOHS v první instanci v letech 2012-2015, a to za předpokladu, že takovým rozhodnutím byla zadavateli veřejné zakázky uložena pokuta v minimální výši 100 tisíc korun, a že tato rozhodnutí nabyla právní moci v období od ledna 2012 do srpna 2017 a zároveň jednotlivé uložené pokuty nebyly Krajským soudem v Brně ke konci srpna 2018 zrušeny. Objem za výše uvedených podmínek uložených (a ke konci srpna 2018 stále zaplacených) pokut v daném vzorku činil téměř 73,8 mil. korun.

Pro úplnost je třeba říci, že skutečná škoda, která v souvislosti s porušením zákona upravující zadávání veřejných zakázek vznikla, je mnohem vyšší. Pokud bychom totiž do majetkové újmy počítali i další související náklady, které zadavatelé museli v souvislosti s uloženou pokutou od ÚOHS vynaložit (zejména odvod a penále za porušení rozpočtové kázně, ale rovněž i náklady na právní zastoupení a soudní poplatky související s obranou proti uložené pokutě) pak celková škoda dle informací získaných od jednotlivých zadavatelů činí více jak 2,3 miliardy korun.

Po prostudování podkladů, které jsme měli k dispozici, jsme došli k těmto závěrům:

Přestože jsou si zadavatelé povětšinou vědomi, že na jejich majetku vznikla zaplacením pokuty majetková újma (76% zadavatelů), zjistit odpovědnou osobu se ve skutečnosti podařilo jen menšině z nich (21% zadavatelů počítáno dle objemu pokut, 29% zadavatelů počítáno dle počtu rozhodnutí). Ačkoli se toto číslo aktivních zadavatelů ve srovnání s rokem 2017 nepatrně zvýšilo (v roce 2017 zjistilo odpovědnou osobu 19% zadavatelů podle objemu pokut a 25% zadavatelů podle počtu rozhodnutí), stále se jedná o nedostatečný počet. **Pokud tedy nárok na náhradu majetkové újmy nebyl vymožen, stalo se tak převážně proto, že se o to nikdo ve většině případech ani nepokusil (79% zadavatelů počítáno dle objemu pokut a 71% zadavatelů počítáno dle počtu pokut).**

Jsme si samozřejmě vědomi toho, že vymáhání majetkové újmy po zaměstnancích, spolupracujících osobách a nebo dokonce po osobách stojících v čele jednotlivých zadavatelů veřejných zakázek je obtížné a většinou se neobejde bez nepřijemných osobních konfrontací. Není však pravdou, že by se nárok na náhradu majetkové újmy nedal s úspěchem vymáhat, což dokládá zdokumentovaná snaha téměř pěti desítek zadavatelů, kteří k vymáhání nároku na náhradu škody pristoupili. Pokud budeme brát v úvahu jen ty subjekty, které se o vymáhání nároku alespoň nějakým způsobem pokusili (tedy jen ty, kteří zahájili vnitřní šetření a minimálně identifikovali odpovědnou osobu či osoby), pak z 54 rozhodnutí o celkovém objemu uložených pokut ve výši 16 milionů korun byla částečně či úplně vymožena škoda ve 26

případech (48 %) o celkovém objemu 7,3 milionů korun (45%). I v tomto případě došlo ve srovnání s rokem 2017 k viditelnému zlepšení, neboť v loňském roce bylo škoda částečně či úplně vymožená v 18 případech (40% ze všech „aktivních“ zadavatelů) o celkovém objemu téměř 5 milionů korun (35%). Je tedy zřejmé, že **pokud zadavatelé věnují vymáhání nároku na náhradu škody čas a energii, jsou často úspěšní (téměř 50% zadavatelů; počítáno z těch, kteří začali škodu vymáhat)**. Počet částečně či zcela úspěšných případů vymáhání nároku na náhradu škody bude přitom ještě stoupat, neboť minimálně dalších 11 případů vymáhání nároku na náhradu škody (objem pokut 3,1 milionu) je dosud neuzavřených.

Stejně tak potěšující je i zjištění, že pomalu přibývají i zadavatelé, kteří kromě samotné zaplacené pokuty vymáhají po odpovědných osobách i další škodu, která jim na majetku vznikla. Tuto skutečnost považujeme za významnou, neboť výše pokut ukládaných Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže je relativně malá a pokud zadavatele veřejných zakázek může něco motivovat k dodržování předpisů upravujících zadávání veřejných zakázek, jsou to právě tyto další související postihy (zejména se jedná o akce hrazené z dotací, kdy pochybení při realizaci veřejné zakázky vede často k uložení odvodu za porušení rozpočtové kázně a penále, kdy tyto částky jsou často mnohonásobně vyšší než samotná uložená pokuta). Mezi tyto nejaktivnější zadavatele, kteří škodu na majetku vymáhají, bohužel nepatří státem vlastněné podniky, ani územně samosprávné celky. Jsou to výhradně veřejné vysoké školy, kterým na náhradě způsobené škody skutečně záleží (Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, České vysoké učení technické v Praze, blíže viz kapitola pátá této analýzy).

Pro úplnost je třeba dodat, že názor organizačních složek státu, z nichž některé již v loňském roce (první verze analýzy) odmítaly vymáhat škodu vzniklou uhrazením pokuty za správní delikt s odůvodněním, že státu škoda v tomto případě nevznikla, byl bohužel potvrzen rozhodnutím velkého senátu Nejvyššího soudu ČR, ze dne 12. 4. 2017, sp. zn.31 Cdo 2764/2016. **Až do případné změny ustanovení § 6 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku státu je proto třeba se smířit s tím, že případná pochybení zaměstnanců organizačních složek státu či jimi najatých odborníků zůstanou bez postihu**, respektive že tato pochybení půjdou na účet všech daňových poplatníků. Případná změna zákona o majetku státu je na úvaze našich zákonodárců, na než jsme se zároveň obrátili s podnětem pro změnu současného znění zákona.

V Praze dne 6. září 2018

[Kontakt na zpracovatele analýzy:](#)

Právo ve veřejném zájmu, z.s.
Mgr. Petra Bielinová, spolupracující advokát
Tel. 605 54 34 19
petra@bielinova.cz

Příloha analýzy:

1. Excelový soubor s daty použitými pro analýzu
2. Rozhodnutí velkého senátu Nejvyššího soudu ČR, ze dne 12. 4. 2017, sp. zn.31 Cdo 2764/2016
3. Podnět ke změně zákona č. 219/2000 Sb., o majetku státu ze dne 6. září 2018

Vypracování [první verze analýzy \(2017\)](#) i druhé verze analýzy (2018) finančně podpořilo Ministerstvo vnitra ČR.

Obsah

Úvod	01
Problematika veřejných zakázek	03
Jak vznikala analýza vymáhání majetkové újmy	06
Analýza vymáhání majetkové újmy	10
Praxe při vymáhání majetkové újmy (2012-2018)	18
Závěr	35